

LIETUVOS VYRIAUSIOJO ADMINISTRACINIO TEISMO
PRAKTIKOS APŽVALGA
2024 M. SPALIO 1 D.–2024 M. SPALIO 31 D.

APŽVALGĄ PARENGĖ LIETUVOS VYRIAUSIOJO ADMINISTRACINIO TEISMO
TEISMŲ PRAKTIKOS DEPARTAMENTAS

TURINYS

I. ADMINISTRACINĖS BYLOS, KYLANČIOS IŠ GINČŲ DĖL TEISĖS VIEŠOJO ADMINISTRAVIMO SRITYJE.....	4
4. NORMINIŲ ADMINISTRACINIŲ AKTŲ TEISĖTUMO PATIKRA.....	4
<i>Dėl norminės bylos pagal abstraktų pareiškimų nutraukimo, kai prašoma iširti nebegaliojantį teisės aktą</i>	4
5. RINKIMAI, REFERENDUMAI IR POLITINIŲ PARTIJŲ VEIKLA.....	4
<i>Dėl abstraktaus Vyriausiajai rinkimų komisijai teikiamo prašymo atlikti tyrimą nelaikymo skundu dėl rinkimų politinės kampanijos dalyvio, kandidato ar kandidatų sąrašo registravimo .....</i>	<i>4</i>
<i>Dėl Vyriausiosios rinkimų komisijos sprendimų, kuriais patvirtinami galutiniai Seimo rinkimų vienmandatėse apygardose rezultatai po pirmojo rinkimų turo, apskundimo tvarkos .....</i>	<i>5</i>
7. SOCIALINĖ APSAUGA	5
<i>Dėl darbo, gaunant atlygį natūra, kvalifikavimo kaip nelegalaus darbo Užimtumo įstatymo prasme .....</i>	<i>6</i>
8. UŽSIENIEČIŲ TEISINĖ PADĖTIS	6
<i>Dėl užsieniečio sulaikymo termino skaičiavimo, kai dėl jo perdavimo pagal Dublino reglamentą buvo kreiptasi paeilui į kelias valstybes nares .....</i>	<i>6</i>
<i>Dėl Lietuvos pilietybę praradusio lietuvių kilmės asmens padėčiai reikšmingo konstitucinio reguliavimo, kuriuo Migracijos departamentas turi vadovautis, sprendžiamas dėl pateikto prašymo išduoti leidimą nuolat gyventi Lietuvos Respublikoje .....</i>	<i>7</i>
<i>Dėl aplinkybių, atsiradusių po sprendimo užsienietį išsiųsti, tinkamo vertinimo, sprendžiant to užsieniečio pateiktą prašymą peržiūrėti įsigaliojusį sprendimą .....</i>	<i>8</i>
<i>Dėl reikalavimo užtikrinimo priemonės taikymo, kai patenkintas užsieniečio prašymas atnaujinti procesą byloje dėl Migracijos departamento sprendimo atmesti jo prieglobsčio prašymą.....</i>	<i>9</i>
<i>Dėl reikalavimo užtikrinimo priemonės taikymo, ją grindžiant netinkamomis Maltos Respublikos prieglobsčio procedūromis ir prieglobsčio prašytojų priėmimo sąlygomis .....</i>	<i>10</i>
<i>Dėl užsieniečiui išduoto leidimo (nuolat ar laikinai) gyventi Lietuvoje panaikinimo kaip pagrindo uždrausti jam atvykti į Lietuvą .....</i>	<i>11</i>
12. MOKESČIAI, ĮMOKOS IR KITI PRIVALOMIEJI MOKĖJIMAI.....	12
<i>Dėl prekes iš kitos valstybės narės įsigijusio ir Lietuvoje suteiktą PVM mokėtojo kodą naudojusio apmokestinamojo asmens pareigos įrodyti, kad PVM už šių prekių įsigijimą buvo sumokėtas toje valstybėje narėje, kurioje baigėsi jų (prekių) gabenimas, siekiant šio įsigijimo neapmokestinti Lietuvoje .....</i>	<i>12</i>
19. REGISTRAI	13
<i>Dėl reikalavimų labdaros ir paramos fondo, kurio veikla apima neliečiamojo kapitalo valdymą, kolegialaus valdymo organo (valdybos) nariams.....</i>	<i>13</i>
22. KITI SU VALSTYBĖS TARNYBA SUSIJĘ KLAUSIMAI.....	13
<i>Dėl važiavimo išlaidų atlyginimo muitinės pareigūnui.....</i>	<i>13</i>
26. ASMENS DUOMENŲ TEISINĖ APSAUGA	15
<i>Dėl VĮ Registrų centro atsakomybės už tvarkomos informacinės sistemos saugą, duomenų tvarkymo sistemos ir teikiamų paslaugų konfidencialumą, vientisumą ir prieinamumą .....</i>	<i>15</i>
<i>Dėl vaizdo stebėjimo teisėtumo teisėto intereso (BDAR 6 str. 1 d. f p.) pagrindu, kai siekiama užtikrinti sodininkų bendrijos teritorijos ir jos gyventojų saugumą .....</i>	<i>16</i>
29. NACIONALINIŲ, EUROPOS SĄJUNGOS IR UŽSIENIO INSTITUCIJŲ FINANSINĖ PARAMA	17
<i>Dėl vietinių užimtumo iniciatyvų projektams įgyvendinti nustatytų terminų skaičiavimo išimčių .....</i>	<i>17</i>
35. LOŠIMŲ IR LOTERIJŲ PRIEŽIŪRA BEI KONTROLĖ	19
<i>Dėl tinkamo poveikio priemonės inkriminavimo.....</i>	<i>19</i>
41. KITI GINČAI VIEŠOJO ADMINISTRAVIMO SRITYJE	20

<i>Dėl pareigos informuoti žemės savininką (valdytoją) apie sklypo įtraukimą į preliminarių nenaudojamų, apleistų žemės sklypų sąrašą kitais turimais kontaktais (prieinamais būdais), kai paštu siųstas pranešimas neįteiktas.....</i>	<i>20</i>
<i>Dėl reikalavimų, susijusių su tranzito paslaugų teikimu geležinkelių transportu, kuriuos turi atitikti geležinkelio įmonės (vežėjai), skiriant jiems viešosios geležinkelių infrastruktūros pajėgumus.....</i>	<i>20</i>
II. ADMINISTRACINIŲ BYLŲ TEISENA	22
43. TEISĖ KREIPTIS Į TEISMĄ IR JOS REALIZAVIMAS	22
<i>Dėl galimybės skųsti teismui viešojo administravimo subjekto atsisakymą suteikti tarnybinę pagalbą.....</i>	<i>22</i>
<i>Dėl reikalavimo įpareigoti vidaus reikalų ir krašto apsaugos ministrus pateikti išvadą dėl leidimo tarnauti Vokietijos Federacinės Respublikos kariuomenėje priimtinumo.....</i>	<i>23</i>
<i>Dėl teismo pareigos nustatyti terminą trūkumams šalinti, kai skundą, pateiktą elektroninių ryšių priemonėmis, pasirašo tik vieno iš pareiškėjų atstovas.....</i>	<i>24</i>
44. PROCESO DALYVIAI IR JŲ PRAŠYMAI	24
<i>Dėl pareiškėjo atsisakymo pakeisti netinkamą atsakovą į teismo siūlomą atsakovą procesinių pasekmių</i>	<i>24</i>
60. PROCESO ATNAUJINIMAS ADMINISTRACINĖJE BYLOJE.....	25
<i>Dėl teismo sudėties teisėtumo vėliau pasirašant paskelbtą procesinį dokumentą .....</i>	<i>25</i>

Šioje apžvalgoje vartojamos **santrumpos**:

ABTĮ	Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymas
BDAR	2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas)
ESTT	Europos Sąjungos Teisingumo Teismas
EŽTT	Europos Žmogaus Teisių Teismas
LVAT	Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas
MD	Migracijos departamentas prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos
PVM	pridėtinės vertės mokestis
UAB	uždaroji akcinė bendrovė
UTPĮ	Lietuvos Respublikos įstatymas „Dėl užsieniečių teisinės padėties“
VAĮ	Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymas
VĮ	valstybės įmonė
VSAT	Valstybės sienos apsaugos tarnyba prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos

Pastaba. Šioje apžvalgoje pateikiamos neoficialios LVAT procesinių sprendimų santraukos, kurios LVAT nesaisto. Šis dokumentas yra skirtas tik informuoti. Oficialius nutarčių bei sprendimų tekstus galite rasti pasinaudoję interaktyviomis nuorodomis. Informacija dėstoma remiantis Teisėjų tarybos 2016 m. rugsėjo 30 d. nutarimu Nr. 13P-102-(7.1.2) patvirtintu Teismų procesinių sprendimų administracinėse bylose kategorijų klasifikatoriumi (nuo 2019 m. vasario 1 d. galiojanti redakcija).

I. Administracinės bylos, kylančios iš ginčų dėl teisės viešojo administravimo srityje

4. Norminių administracinių aktų teisėtumo patikra

4.1. Centrinio valstybinio administravimo subjektų norminių administracinių aktų teisėtumas

Dėl norminės bylos pagal abstraktų pareiškimą nutraukimo, kai prašoma ištirti nebegaliojantį teisės aktą

Apžvelgiama norminė byla buvo pradėta pagal pareiškėjo buvusio Seimo nario abstraktų pareiškimą ištirti Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos 2022 m. spalio 24 d. nutarimo Nr. O3E-1468 „Dėl Asmenų pateiktų prašymų išduoti leidimus plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus įrengiant saulės šviesos energijos elektrines vertinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Nutarimas) ir jo 2 punkto bei šiuo Nutarimu patvirtinto Asmenų pateiktų prašymų išduoti leidimus plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus įrengiant saulės šviesos energijos elektrines vertinimo tvarkos aprašo (toliau – Aprašas) 5.2.1, 5.2.2, 5.4, 5.5, 5.6, 5.7, 5.9, 8.1 punktų teisėtumą.

2024 m. birželio 11 d. Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos nutarimu Nr. O3E-826 „Dėl kai kurių Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos nutarimų pripažinimo netekusiais galios“ šioje norminėje administracinėje byloje prašomi ištirti aktai – Nutarimas ir juo patvirtintas Aprašas – pripažinti netekusiais galios.

Išplėstinė teisėjų kolegija priminė, kad LVAT praktikoje nuosekliai laikomasi pozicijos, jog tais atvejais, kai teisme nagrinėjama norminė administracinė byla pagal abstraktų pareiškimą (ABTĮ 112 str.), administraciniams teismams yra priskiriama tirti tik galiojančių norminių administracinių aktų teisėtumą; tokiais atvejais pripažinimas, jog nebegaliojantis norminis administracinis aktas prieštarauja įstatymui ar Vyriausybės norminiam aktui, nebetenka prasmės, nes neturėtų poveikio visuomeniniams santykiams; toks poveikis būtų tik tada, jei teisme būtų nagrinėjama individuali byla, susijusi su pažeistų subjektinių teisių gynimu, ir norminio administracinio akto teisėtumo bylą inicijuotų individualią bylą nagrinėjantis teismas. Taigi tais atvejais, kai į administracinį teismą dėl norminio administracinio akto teisėtumo ištyrimo kreipiasi ne teismai, o ABTĮ 112 straipsnyje nurodyti subjektai su abstrakčiu pareiškimu, byloje nustačius, jog prašomas ištirti aktas nebegalioja (prilygintinas nebegaliojantiems), yra pagrindas nutraukti norminę administracinę bylą, kaip nepriskirtiną administracinių teismų kompetencijai.

Nustačius, kad nagrinėtoje norminėje administracinėje byloje pagal buvusio Seimo nario abstraktų pareiškimą pareiškėjo prašomi ištirti Nutarimas ir Aprašas nebegalioja, norminė byla nutraukta.

Išplėstinės teisėjų kolegijos 2024 m. spalio 2 d. nutartis administracinėje byloje Nr. el-1-1188/2024

Teismo proceso Nr. 3-66-3-00088-2022-0

[Prieiga internete](#)

5. Rinkimai, referendumai ir politinių partijų veikla

5.1. Seimo rinkimai

Dėl abstraktaus Vyriausiajai rinkimų komisijai teikiamo prašymo atlikti tyrimą nelaikymo skundu dėl rinkimų politinės kampanijos dalyvio, kandidato ar kandidatų sąrašo registravimo

Pareiškėjai kreipėsi į LVAT su skundu, prašydami nutraukti Lietuvos Respublikos vyriausiosios rinkimų komisijos (toliau – VRK) neveikimą ir įpareigoti priimti sprendimą dėl pareiškėjų prašymo išregistruoti Seimo rinkimų kandidatus ir prašymo priimti sprendimą dėl pareigos Seimo rinkimuose dalyvaujančioms politinėms partijoms deklaruoti teistumą.

LVAT pažymėjo, jog pareiškėjai į VRK kreipėsi su abstrakčiu prašymu, prašydami pateikti duomenis, pradėti tyrimą dėl galimų pažeidimų, susijusių su politine reklama, apmokėta valstybės lėšomis, ir nustačius tokius pažeidimus išregistruoti kandidatus, t. y. tokie pažeidimai nėra nustatyti ir nėra nustatyti šiuos pažeidimus padarę kandidatai ar kandidatų sąrašai. Šiomis aplinkybėmis konstatuota, kad pareiškėjai VRK neteikė skundo dėl konkretaus pažeidimo, susijusio su kandidatų registravimu, todėl pareiškėjų skundas dėl VRK neveikimo nenagrinėjant pareiškėjų prašymo išregistruoti kandidatus, jei bus nustatyti pareiškėjų nurodyti galimi pažeidimai, nelaikytinas skundu dėl rinkimų politinės kampanijos dalyvio, kandidato ar kandidatų sąrašo registravimo Rinkimų kodekso 185 straipsnio 2 dalies 3 punkto prasme. Teisėjų kolegija taip pat vertino, kad pareiškėjų ginčytas VRK neveikimas dėl prašymo priimti sprendimą, įpareigojantį Seimo rinkimuose

dalyvaujančias politines partijas, įregistruotas šios politinės kampanijos dalyviais, deklaruoti teistumą, nelaikytinas skundu dėl informacijos apie kandidatą arba kandidatų sąrašą paskelbimo, kaip numatyta Rinkimų kodekso 185 straipsnio 2 dalies 3 punkte, kadangi tai nėra skundas dėl konkrečios informacijos apie konkretų kandidatą ar kandidatų sąrašą, o abstraktus prašymas užpildyti, pareiškėjų teigimu, Rinkimų kodekso spragą.

Įvertinus byloje nustatytas aplinkybes, padaryta išvada, kad pareiškėjų teikti prašymai nesusiję nė su viena iš Rinkimų kodekso 185 straipsnio 6 dalyje nurodytų sričių, todėl pareiškėjų nurodytas VRK neveikimas negali būti skundžiamas LVAT, kaip pirmosios (vienintelės) instancijos teismui.

LVAT atsisakė priimti pareiškėjų skundą.

2024 m. spalio 4 d. nutartis administracinėje byloje Nr. R-55-415/2024

Teismo proceso Nr. 3-66-3-00065-2024-7

[Prieiga internete](#)

Dėl Vyriausiosios rinkimų komisijos sprendimų, kuriais patvirtinami galutiniai Seimo rinkimų vienmandatėse apygardose rezultatai po pirmojo rinkimų turo, apskundimo tvarkos

Pareiškėjai kreipėsi į LVAT su skundu, prašydami pripažinti negaliojančiu nuo priėmimo momento Lietuvos Respublikos vyriausiosios rinkimų komisijos (toliau – VRK) 2024 m. spalio 20 d. sprendimą Nr. SP-273 „Dėl galutinių 2024 m. spalio 13 d. Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų rezultatų vienmandatėse Senamiesčio-Žvėryno Nr. 1, Antakalnio Nr. 3, Kelmės-Šilalės Nr. 41, Kėdainių Nr. 43, Žiemgalos vakarinės Nr. 46, Šalčininkų-Vilniaus Nr. 56, Nemenčinės Nr. 57 ir Jonavos Nr. 60 rinkimų apygardose nustatymo“.

Teisėjų kolegija atkreipė dėmesį, kad pagal Rinkimų kodekso 191 straipsnio 1 dalį Respublikos Prezidento ir Seimo paklausimo teikimo ir jo nagrinėjimo Konstituciniame Teisme tvarką nustato Konstitucinio Teismo įstatymas. Jeigu Konstitucinis Teismas pateikia išvadą, kad Rinkimų kodeksas buvo šiurkščiai pažeistas ir tai turėjo esminės įtakos rinkimų rezultatams, Seimas gali priimti vieną iš šių nutarimų: 1) pripažinti negaliojančiais Respublikos Prezidento ar Seimo rinkimų rezultatus, jeigu pagal balsų skaičiavimo protokolus negalima nustatyti tikrųjų rinkimų rezultatų; 2) nustatyti Respublikos Prezidento ar Seimo rinkimų rezultatus pagal rinkimų komisijų patvirtintus rinkėjų balsų skaičiavimo protokolus, jeigu rinkimų komisijų sprendimai dėl šių protokolų patvirtinimo nebuvo apskųsti LVAT ir šis teismas nepanaikino rinkimų komisijų sprendimų dėl šių protokolų patvirtinimo (Rinkimų kodekso 191 str. 2 d.). Pagal Konstitucinio Teismo įstatymo 77 straipsnį su paklausimu, ar nebuvo pažeistas Rinkimų kodeksas rengiant ir vykdant rinkimus konkrečioje rinkimų apygardoje per Respublikos Prezidento ar Seimo narių rinkimus, šio įstatymo 74 straipsnyje nurodytos institucijos kreipiasi į Konstitucinį Teismą ne vėliau kaip per 3 dienas po to, kai oficialiai paskelbiamas VRK sprendimas dėl rinkimų galutinių rezultatų toje rinkimų apygardoje nustatymo arba dėl laisvos Seimo nario vietos atsiradimo ar užėmimo. Konstitucinis Teismas tiria ir vertina tik VRK sprendimus (arba jos atsisakymą nagrinėti skundus dėl Rinkimų kodekso pažeidimų) tais atvejais, kai sprendimai buvo priimti (ar kita šios komisijos veika buvo padaryta) pasibaigus balsavimui renkant Seimo narius ar Respublikos Prezidentą. Konstitucinio Teismo įstatymo 74 straipsnyje yra nurodyta, kad prašyti Konstitucinio Teismo išvados visais šio įstatymo 73 straipsnyje nurodytais klausimais gali Seimas. Taigi Rinkimų kodekse ir Konstitucinio Teismo įstatyme nustatyta Rinkimų kodekso pažeidimų nagrinėjimo tvarka tais atvejais, kai sprendimai buvo priimti (ar padaryta kita VRK veika), pasibaigus balsavimui renkant Seimą.

Šiuo aspektu LVAT pažymėjo, jog pareiškėjų skundas yra teikiamas dėl VRK sprendimo, kuriuo nustatyti galutiniai 2024 m. spalio 13 d. Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų rezultatai minėtose vienmandatėse rinkimų apygardose, todėl jis nelaikytinas skundu dėl VRK sprendimo, skundžiamo LVAT Rinkimų kodekso 185 straipsnio 6 dalyje nustatyta tvarka.

LVAT atsisakė priimti pareiškėjų skundą.

2024 m. spalio 24 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eR-66-789/2024

Teismo proceso Nr. 3-66-3-00077-2024-0

[Prieiga internete](#)

7. Socialinė apsauga

7.2. Draudėjų, apdraustųjų asmenų ir socialinio draudimo išmoky gavėjų teisės, pareigos ir atsakomybė

7.2.2. Draudėjų pareigos

Dėl darbo, gaunant atlygį natūra, kvalifikavimo kaip nelegalaus darbo Užimtumo įstatymo prasme

Apžvelgiamoje byloje nagrinėtas ginčas dėl Valstybinės darbo inspekcijos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Inspekcija) nutarimo Užimtumo įstatymo pažeidimo byloje (toliau – Nutarimas), kuriuo pareiškėjui žemės ūkio bendrovei (toliau – Bendrovė) paskirta 900 Eur bauda. Nutarime konstatuota, kad pareiškėjas neužtikrino, jog Bendrovėje Kirgizijos pilietis A. N. (toliau – užsienietis) dirbtų įdarbintas laikantis norminių teisės aktų, reglamentuojančių trečiųjų šalių piliečių įdarbinimą, reikalavimų.

Nustatyta, kad darbo inspektoriai nuvyko į Bendrovės veiklos vykdymo vietą ir ten rado faktiškai ūkio darbus dirbantį Kirgizijos pilietį A. N. Minėtas asmuo nebuvo Bendrovės darbuotojų sąrašė, jis pateikė galiojančią nacionalinę D tipo vizą, kuri išduota tarpininkaujant kitam darbdaviui. Užsienietis raštu paaiškino, kad atėjo padėti S. ūkyje, už tai gaus maisto produktų.

Pareiškėjas teigė, kad pažeidimo byloje nėra pateikta jokių dokumentų, įrodančių, jog Bendrovė būtų sutarusi su užsieniečiu dėl darbo sąlygų, užmokesčio. Užsienietis, kaip talkininkas, talkino ūkininkui S. K., o ne Bendrovei. Ūkininko ūkio įstatymo nuostatos reglamentuoja, kad ūkininkai su talkininkais darbo sutarčių nesudaro.

Pirmosios instancijos teismas pareiškėjo skundą atmetė, nustatęs, kad atsakovas pagrįstai taikė Bendrovei atsakomybę už Užimtumo įstatymo 56 straipsnio 1 dalies 2 punkto pažeidimą.

LVAT teisėjų kolegija konstatavo, kad yra teisinis pagrindas pripažinti, jog užsienietis, kaip pats nurodė, ūkio darbus dirbo už maisto produktus, todėl jis neatitiko talkininko teisinės padėties. Apeliaciniame skunde nurodyti argumentai, kad S. K. pažadėjo jam padėti maisto produktais, o ne atsiskaityti, teisinio santykio kvalifikavimo nekeičia, nes kvalifikavimui svarbūs darbo funkcijų atlikimo darbdavio naudai, esant pavaldumo jam santykiams, ir atlygintinumo už jį teisiniai faktai. Kaip atlyginimas įvardijamas, šiuo atveju neturi teisinės reikšmės.

Teisėjų kolegija atkreipė dėmesį, kad šios bylos kontekste nelegalaus darbo Bendrovės naudai teisiniam kvalifikavimui nėra reikšminga aplinkybė, jog su ūkyje nelegaliai dirbusiu užsieniečiu tarėsi ne Bendrovės direktorė, o jos narys S. K., kurį su Bendrove siejo narystės teisiniai santykiai. Nors jie savaimė nesuponavo įdarbinimo teisės, tačiau Bendrovės nario veiksmai, net ir viršijant įgaliojimus, pripažinti Bendrovės interesu tenkinimu, o nelegalaus darbo atveju neigiamus teisinius padarinius, kaip buvo šiuo atveju, sukėlė Bendrovei. Byloje nustatyta, kad nelegalus darbas buvo nukreiptas į Bendrovės interesu tenkinimą. Tai, kad ten pat ir tuo pačiu metu buvo ir Bendrovei priklausantys, ir asmeniškai S. K. priklausantys gyvuliai, kad tiek Bendrovė, tiek S. K. naudojo tą patį žemės sklypą ir fermas, tokioje kaip ši situacijoje, kai nebuvo faktinių sąlygų atskirti Bendrovės verslo ir jos nario-ūkininko ūkinio interesu, buvo teisinis pagrindas pripažinti, kad nustatytas nelegalaus darbo Bendrovėje faktas.

Pareiškėjo apeliacinis skundas atmestas, o pirmosios instancijos teismo sprendimas paliktas nepakeistas.

2024 m. spalio 2 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-513-415/2024

Teismo proceso Nr. 3-63-3-00056-2023-3

[Prieiga internete](#)

8. Užsieniečių teisinė padėtis

8.5. Užsieniečių sulaikymas

Dėl užsieniečio sulaikymo termino skaičiavimo, kai dėl jo perdavimo pagal Dublino reglamentą buvo kreiptasi paeiliui į kelias valstybes nares

Nagrinėtoje byloje apeliacijos dalyku buvo pirmosios instancijos teismo sprendimas, kuriuo nuspręsta pratęsti užsieniečiui alternatyvią sulaikymui priemonę – apgyvendinimą VSAT ar kitoje tam pritaikytoje vietoje nustatant pareigą neišvykti iš apgyvendinimo vietai priklausančios teritorijos be apgyvendinimo vietos vadovo ar jo įgalioto asmens leidimo.

2024 m. rugpjūčio 13 d. MD priėmė sprendimą nustatyti valstybę narę, atsakingą už užsieniečio prašymo suteikti prieglobstį nagrinėjimą. 2024 m. rugpjūčio 28 d. MD gavo Švedijos Karalystės atsakymą, kuriame nurodyta, kad Švedijos Karalystė negali priimti prašymo perkelti prieglobsčio prašytoją, kadangi 2023 m. vasario 23 d. užsienietis buvo perkeltas į Prancūziją. MD 2024 m. rugpjūčio 28 d. pateikė Prancūzijos Respublikai

paklausimą dėl užsieniečio perdavimo pagal Reglamentą (ES) Nr. 604/2013¹. 2024 m. rugsėjo 4 d. MD pakartotinai kreipėsi į Prancūzijos Respubliką dėl atsakymo pateikimo, tačiau atsakymo negavo. Pareiškėjas apeliaciniame skunde nurodo, kad jo sulaikymo terminas, skaičiuotinas nuo MD pirminio kreipimosi į Švediją, yra pasibaigęs.

LVAT atkreipė dėmesį į ESTT praktiką, kurioje pažymima, kad nors Reglamente (ES) Nr. 604/2013 nėra nustatyta maksimalaus sulaikymo termino, vis dėlto toks sulaikymas turi pirmiausia atitikti šio reglamento 28 straipsnio 3 dalies pirmą pastraipą, pagal kurią sulaikymas trunka kuo trumpesnį laikotarpį ir ne ilgiau nei pagrįstai būtina reikalaujamos administracinės perdavimo procedūroms su deramu kruopštumu atlikti, kol bus įvykdytas perdavimas pagal šį reglamentą. Be to, atitinkamas asmuo negali būti sulaikytas kur kas ilgesnį negu šešių savaičių, per kurias perdavimas galėjo būti tinkamai įvykdytas, terminą, nes iš Reglamento (ES) Nr. 604/2013 28 straipsnio 3 dalies trečios pastraipos matyti, kad šis laikotarpis iš principo yra pakankamas, pirmiausia atsižvelgiant į šiuo reglamentu nustatytą supaprastintą perdavimo tarp šalių procedūrą, kad kompetentingos institucijos galėtų įvykdyti perdavimą. Anot ESTT, joks Reglamento (ES) Nr. 604/2013 28 straipsnio 3 dalies trečioje pastraipoje nustatytas terminas nepradedamas skaičiuoti nuo sulaikymo momento; jeigu būtų manoma, kad ši nuostata taikoma visais asmens sulaikymo, kol jis bus perduotas, atvejais, tai reikštų, kad sulaikymas neišvengiamai pasibaigia praėjus šešioms savaitėms po prašymo atitinkamą asmenį perimti savo žinion arba atsiimti priėmimo, net jei asmuo sulaikytas tik jau priėmus šį prašymą (ESTT 2017 m. rugsėjo 13 d. sprendimas byloje *Mohammad Khir Amayry prieš Migrationsverket*, C-60/16).

LVAT atkreipė dėmesį, kad iš Prancūzijos Respublikos nėra gautas atsakymas dėl užsieniečio perdavimo, tačiau pagal Reglamento (ES) Nr. 604/2013 28 straipsnio 3 dalies antros pastraipos nuostatas, tai, kad neatsakoma per dviejų savaičių laikotarpį, prilygsta prašymo priėmimui ir reiškia pareigą perimti asmenį savo žinion arba jį atsiimti, įskaitant pareigą tinkamai pasirūpinti atvykimo organizavimu. Taigi, LVAT laikėsi pozicijos, kad šešių savaičių sulaikymo terminas skaičiuotinas nuo netiesioginio Prancūzijos Respublikos prašymo atitinkamą asmenį perimti savo žinion arba atsiimti priėmimo, t. y. skaičiuotinas nuo tos dienos, kai pasibaigė dviejų savaičių terminas, taikytinas Prancūzijos kompetentingoms institucijoms pateikti atsakymą į MD 2024 m. rugpjūčio 28 d. prašymą. Todėl pareiškėjui taikytos alternatyvios sulaikymui priemonės (prilygstančios sulaikymui) taikymo terminas, nustatytas Reglamento (ES) Nr. 604/2013 28 straipsnio 3 dalies trečioje pastraipoje nėra pasibaigęs. LVAT vertinimu, byloje nebuvo duomenų, kad Prancūzijos kompetentingos institucijos būtų ėmusios kokių nors veiksmų užsieniečio perdavimo procedūroms su deramu kruopštumu atlikti, todėl tolesnis pareiškėjui skundžiamu pirmosios instancijos teismo sprendimu paskirtos alternatyvios sulaikymui priemonės taikymas neatitiko Reglamento (ES) Nr. 604/2013 28 straipsnio 3 dalies pirmoje pastraipoje įtvirtintų kriterijų. Byloje nebuvo pateikta objektyvių duomenų, kuriais remiantis būtų galima pripažinti, jog yra didelė rizika, kad užsienietis pasislėps, todėl LVAT laikėsi pozicijos, kad jam gali būti skiriama alternatyvi sulaikymui priemonė – apgyvendinimas VSAT ar kitoje tam pritaikytoje vietoje netaikant judėjimo laisvės apribojimų.

Apeliacinis skundas patenkintas iš dalies, o pirmosios instancijos teismo sprendimas pakeistas.

2024 m. spalio 9 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-2444-442/2024

Teismo proceso Nr. 4-45-3-00371-2024-5

[Prieiga internete](#)

8.6. Užsieniečių išvykimas iš Lietuvos Respublikos

8.6.2. Gražinimas į užsienio valstybę

Dėl Lietuvos pilietybę praradusio lietuvių kilmės asmens padėčiai reikšmingo konstitucinio reguliavimo, kuriuo Migracijos departamentas turi vadovautis, spręsdamas dėl pateikto prašymo išduoti leidimą nuolat gyventi Lietuvos Respublikoje

Nagrinėtoje byloje ginčas kilo dėl MD sprendimo, kuriuo nuspręsta grąžinti pareiškėją į užsienio valstybę, t. y. įpareigoti savanoriškai išvykti į užsienio valstybę – Jungtines Amerikos Valstijas (toliau – JAV); sprendimas priimtas, nes pareiškėjas yra Lietuvos Respublikoje laikotarpį, viršijantį užsieniečiams nustatytą buvimo laiką.

---

¹ 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 604/2013, kuriuo išdėstomi valstybės narės, atsakingos už trečiosios šalies piliečio arba asmens be pilietybės vienoje iš valstybių narių pateikto tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą, nustatymo kriterijai ir mechanizmai.

Pareiškėjas, kuris dėl JAV pilietybės įgijimo yra praradęs Lietuvos Respublikos pilietybę, paaiškino, kad per Lietuvos migracijos informacinę sistemą MIGRIS (toliau – MIGRIS) su prašymu kreipėsi į MD dėl leidimo nuolat gyventi Lietuvoje išdavimo dviem pagrindais: kaip lietuvių kilmės asmuo (UTPĮ 53 str. 1 d. 2 p.) ir kaip asmuo, nuolat gyvenantis Lietuvoje ir netekęs pilietybės (UTPĮ 53 str. 1 d. 4 p.).

Pirmosios instancijos teismas pareiškėjo skundą tenkino, konstatavęs, kad, priimdamas sprendimą, MD neįvertino visų reikšmingų aplinkybių bei pareiškėjo ryšių su Lietuvos Respublika, tinkamai nemotyvavo sprendimu taikomos priemonės pagrįstumo.

Pagal byloje reikšmingą konstitucinę reguliavimą ir konstitucinę jurisprudenciją Konstitucijos 32 straipsnio 4 dalis suponuoja kiekvieno lietuvi, kuris nėra Lietuvos Respublikos pilietis, teisę atvykti į Lietuvą ir joje apsigyventi, kuri nėra absoliuti ir gali būti ribojama valstybės ar visuomenės saugumo, viešosios tvarkos, žmonių sveikatos apsaugos ir panašiais konstituciškai svarbiais tikslais. Kartu tai reiškia, kad ši norma yra konstitucinis pagrindas įstatymu nustatyti tokį teisinį reguliavimą, kad lietuviai, nesantys Lietuvos Respublikos piliečiais, turėtų teisę atvykti į Lietuvą ir apsigyventi joje kitokiomis (lengvesnėmis) sąlygomis negu kiti užsieniečiai ar asmenys be pilietybės. Atsižvelgęs į tai, LVAT pritarė pirmosios instancijos teismo išvadoms dėl itin formalus MD požiūriu priimant sprendimą dėl pareiškėjo buvimo Lietuvos Respublikoje. Nors visi tokio pobūdžio aktai turi būti grindžiami, be kita ko, pagarbos žmogaus orumui, jo privačiam ir šeimos gyvenimui principais, MD sprendžiant dėl asmenų, patenkančių į Konstitucijos 32 straipsnio 4 dalies apibrėžtį, teisinės padėties Lietuvos Respublikoje klausimus, administracinėje procedūroje turi būti vadovaujamosi ir aptartomis konstitucinio reguliavimo nuostatomis, ko, nagrinėto ginčo atveju, LVAT pasigedo: nors pareiškėjo prašymas dėl leidimo nuolat gyventi šalyje iš tiesų buvo pateiktas besibaigiant UTPĮ 11 straipsnio 2 dalyje nustatytam terminui, prašymas visgi buvo pateiktas pareiškėjui teisėtai esant šalyje. Taigi, atsisakymas prašymą nagrinėti, nesant indikacijų dėl valstybės ar visuomenės saugumo, viešosios tvarkos, žmonių sveikatos apsaugos ir pan. grėsmių, vien dėl to, kad tokio prašymo išnagrinėjimo ir sprendimo priėmimo terminas viršija pareiškėjo teisėto buvimo šalyje terminą, taip pat sprendimas grąžinti pareiškėją, kurį su Lietuvos Respublika sieja ne tik kilmė, bet ir neginčijami socialiniai ir ekonominiai ryšiai (šalyje kartu su sutuoktine, kuri yra Lietuvos Respublikos pilietė, nuolat gyvena nuo 2021 metų, turi tiek gyvenamąjį būstą, tiek pragyvenimo šaltinį; čia gyvena pareiškėjo motina, brolis), į užsienio valstybę neišsprendus klausimo dėl leidimo nuolat gyventi išdavimo, negali būti laikomi pagrįstais ir teisėtais (ABTĮ 91 str. 1 d. 3 p. ir 2 d.).

Apeliacinis skundas atmestas, pirmosios instancijos teismo sprendimas paliktas nepakeistas.

2024 m. spalio 16 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-2408-624/2024

Teismo proceso Nr. 3-61-3-01813-2024-4

[Prieiga internete](#)

8.6.3. Užsieniečių išsiuntimas

Dėl aplinkybių, atsiradusių po sprendimo užsienietį išsiųsti, tinkamo vertinimo, sprendžiant to užsieniečio pateiktą prašymą peržiūrėti įsigaliojusį sprendimą

Nagrinėtoje byloje ginčas kilo dėl MD sprendimo, kuriuo nebuvo patenkintas pareiškėjo prašymas peržiūrėti sprendimą dėl pareiškėjo išsiuntimo ir draudimo atvykti, pagrįstumo ir teisėtumo, bei atsakovo įpareigojimo iš naujo išnagrinėti prašymą. 2021 m. spalio 23 d. MD sprendimu pareiškėjui nesuteiktas prieglobstis, taip pat nuspręsta jį išsiųsti iš Lietuvos Respublikos į Kamerūno Respubliką, uždrausta atvykti į Lietuvos Respubliką 5 metus bei nuspręsta įvesti į C.SIS II perspėjimą dėl draudimo atvykti ir apsigyventi 3 metams nuo išsiuntimo iš Lietuvos Respublikos dienos. 2024 m. sausio 21 d. pareiškėjas pateikė MD prašymą persvarstyti sprendimą dėl jo išsiuntimo ir draudimo atvykti, nes po minėto sprendimo priėmimo pasikeitė individualios pareiškėjo aplinkybės: Lietuvoje jam gimė sūnus, kuriam Lietuvoje suteiktas pabėgėlio statusas, sūnaus motina kitos trečiosios šalies pilietė, kuriai taip pat suteiktas pabėgėlio statusas Lietuvoje, pareiškėjas realizuoja suteiktą teisę dirbti, turi gyvenamąjį būstą, Lietuvos Respublikoje gyvena beveik 3 metus, su Lietuva jį sieja glaudūs ekonominiai, šeiminiai ir socialiniai ryšiai. MD šioje byloje ginčytu sprendimu (toliau – Sprendimas) pareiškėjo prašymo netenkino, pažymėdamas, kad pareiškėjas nenurodė aplinkybių, kurios galėtų būti pagrindu peržiūrėti įsiteisėjusį sprendimą.

Pirmosios instancijos teismas atmetė pareiškėjo skundą kaip nepagrįstą. Teismo vertinimu, pasikeitusios aplinkybės (gimęs sūnus, darbas Lietuvoje) nėra pagrindas panaikinti įsiteisėjusiame MD sprendime pareiškėjo atžvilgiu pritaikytą išsiuntimą.

LVAT su tokiu vertinimu nesutiko. Teisėjų kolegija sprendė, kad MD, nors ir įvertino pareiškėjo buvimo Lietuvoje trukmę kaip nepakankamą, tačiau iš esmės tik konstatavo vaiko gimimo ir šeimos sudarymo faktines aplinkybes, bet jų neįvertino ir neindividualizavo šeiminių ryšių prasme (nebuvo atsižvelgta į vaiko amžių, neįvertintos su pareiškėjo šeimine padėtimi susijusios aplinkybės, jog pareiškėjas, sukūrė šeimą su pažeidžiamu asmeniu, kuriam suteiktas pabėgėlio statusas, taip pat į tai, ar vaiko motina be vaiko tėvo pagalbos gali pasirūpinti vaiku, šeimos finansinę būklę). MD sprendime nurodyta, jog pareiškėjas gali susijungti su savo vaiku ir jo motina savo kilmės ar kitoje valstybėje, tačiau nebuvo vertinta, ar pareiškėjo kilmės valstybėje asmenys gali pasinaudoti šeimos susijungimo teise. MD vertinimas, jog 3 metų uždraudimas atvykti į Lietuvą pareiškėjui ir jo šeimos nariams nesukels neproporcingai didelių neigiamų pasekmių, LVAT nuomone, yra paviršutiniškas ir nepakankamas konstatuoti, kad pareiškėjui taikoma priemonė yra proporcinga siekiamam tikslui.

Apeliacinis skundas patenkintas, pirmosios instancijos teismo sprendimas panaikintas ir priimtas naujas sprendimas – pareiškėjo skundas patenkintas, atsakovo sprendimas panaikintas ir atsakovas įpareigotas iš naujo išnagrinėti pareiškėjo prašymą.

2024 m. spalio 30 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. eA-2280-821/2024

Teismo proceso Nr. 3-61-3-01768-2024-3

[Prieiga internete](#)

Dėl reikalavimo užtikrinimo priemonės taikymo, kai patenkintas užsieniečio prašymas atnaujinti procesą byloje dėl Migracijos departamento sprendimo atmesti jo prieglobsčio prašymą

Nagrinėtoje byloje nagrinėtas atskirasis skundas, kurio objektas – pirmosios instancijos teismo nutarties dalis, kurioje nuspręsta netenkinti pareiškėjos prašymo taikyti reikalavimo užtikrinimo priemonę, t. y. iki bus priimtas galutinis sprendimas šioje byloje, uždrausti MD įvykdyti sprendimą (toliau – Sprendimas), kuriuo nuspręsta išsiųsti pareiškėją iš Lietuvos Respublikos į kilmės valstybę, taip pat uždrausti pareiškėjai atvykti į Lietuvos Respubliką 1 metus nuo išsiuntimo dienos bei įvesti į Šengeno informacinę sistemą (SIS) perspėjimą dėl draudimo pareiškėjai atvykti ir apsigyventi 1 metus nuo išsiuntimo dienos. Pirmosios instancijos teismas nurodė, kad neišnagrinėjęs šios administracinės bylos, negali konstatuoti, jog Sprendimas yra neteisėtas. Pareiškėjos nurodyta aplinkybė, kad Sprendimas yra neteisėtas ir MD neturėjo teisės priimti tokį sprendimą, negali būti pagrindu jį stabdyti, nes tai yra ginčo dalykas. LVAT sprendimas pareiškėjos prieglobsčio byloje yra įsiteisėjęs, jos pateiktas prašymas dėl proceso atnaujinimo nėra išnagrinėtas, todėl nėra teisinio pagrindo taikyti reikalavimo užtikrinimo priemonę.

LVAT nustatė, kad pareiškėja buvo pateikusi prašymą suteikti prieglobstį Lietuvos Respublikoje. MD nusprendė nesuteikti pareiškėjai prieglobsčio, o pirmosios instancijos teismas ir LVAT pareiškėjos skundus atmetė. Tuomet pareiškėja pateikė prašymą LVAT dėl proceso atnaujinimo ir LVAT nutartimi administracinėje byloje Nr. eP-39-1188/2024 procesas buvo atnaujintas.

Patikrinęs skundžiamą pirmosios instancijos teismo nutarties dalį dėl pareiškėjos prašymo taikyti reikalavimo užtikrinimo priemonę netenkinimo, LVAT sutiko su to teismo pozicija, kad Sprendimo teisėtumas ir pagrįstumas yra nagrinėjamo ginčo dalykas, tačiau pažymėjo, jog pastaroji aplinkybė savaime nei patvirtina, nei paneigia pareiškėjos procesinio pobūdžio prašymo pagrįstumą, o ginčytoje teismo nutarties dalyje nėra kitų sprendimo netenkinti šio pareiškėjos prašymo motyvų.

LVAT pažymėjo, kad pareiškėjos prašymas taikyti reikalavimo užtikrinimo priemonę (t. y. iki bus priimtas galutinis sprendimas šioje byloje, uždrausti MD įvykdyti Sprendimą) yra susijęs su materialiuoju skundo reikalavimu (t. y. panaikinti Sprendimą). Byloje nebuvo duomenų, sudarančių pagrindą konstatuoti, kad iš esmės sutampa galimo (pareiškėjos pageidaujamo) teismo sprendimo rezoliucinė dalis ir prašoma taikyti reikalavimo užtikrinimo priemonė, nes pareiškėja, prašydama taikyti reikalavimo užtikrinimo priemonę, iš esmės siekia, kad Sprendimas nebūtų įvykdytas tol, kol jo teisėtumas ir pagrįstumas nebus patikrinti teismine tvarka, o ne Sprendimo panaikinimo. Taigi, LVAT vertinimu, šiuo aspektu nebuvo kliūčių tenkinti aptariamą pareiškėjos prašymą.

Vertindamas sąlygas taikyti prašytą reikalavimo užtikrinimo priemonę, LVAT sprendė, kad pareiškėja tikėtinai pagrindė savo reikalavimo panaikinti Sprendimą pagrįstumą: nenustatyta, kad egzistuoja kokios nors

procesinės kliūtys tenkinti tokį pareiškėjos reikalavimą, ir pirmosios instancijos teismas priėmė nagrinėti pareiškėjos skundą su tokiu materialiuoju reikalavimu; pareiškėja skunde išdėstė argumentus dėl Sprendimo neteisėtumo ir nėra pagrindo pripažinti, jog šie skundo argumentai yra akivaizdžiai nepagrįsti.

Spręsdamas dėl antrosios sąlygos egzistavimo, LVAT pažymėjo, kad pareiškėja siekia gauti prieglobstį Lietuvos Respublikoje. Atnaujinus procesą administracinėje byloje, kurioje kilo ginčas dėl MD atsisakymo suteikti prieglobstį pareiškėjai, negalima be abejonių teigti, jog pareiškėjos teiginiai, kad, jei Sprendimas būtų įvykdytas, kilmės valstybėje ji galbūt patirtų persekiojimą, kankinimus ir / ar kitokį netinkamą elgesį ir kad pareiškėjai palankių teismo sprendimų įvykdymas taptų apsunkintas arba neįmanomas, yra nepagrįsti. LVAT vertinimu, byloje buvo pakankamai duomenų, pagrindžiančių, kad tuo atveju, jei nebūtų pritaikyta prašoma reikalavimo užtikrinimo priemonė, pareiškėjai gali būti padaryta neatitaisoma arba sunkiai atitaisoma didelė žala.

LVAT atkreipė dėmesį į tai, kad pareiškėjos prašytos taikyti reikalavimo užtikrinimo priemonės formuluotė nėra visiškai tinkama, pavyzdžiui, nors pareiškėja prašo uždrausti atsakovui vykdyti Sprendimą, sprendimus dėl išsiuntimo iš Lietuvos Respublikos paprastai vykdo ne MD, o VSAT. Atsižvelgdamas į nustatytus trūkumus, taip pat į tai, kad reikalavimo užtikrinimo priemonės gali būti pritaikytos ir teismo iniciatyva (ABTĮ 70 str. 1 d.), bei į teismo pareigą padėti proceso dalyviams įgyvendinti jų procesines teises (ABTĮ 12 str.), LVAT pakoregavo reikalavimo užtikrinimo priemonės formuluotę ir ją išdėstė taip – sustabdyti Sprendimo galiojimą iki bus priimtas galutinis sprendimas šioje byloje.

2024 m. spalio 30 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eAS-623-821/2024

Teismo proceso Nr. 3-61-3-04283-2024-8

[Prieiga internete](#)

Dėl reikalavimo užtikrinimo priemonės taikymo, ją grindžiant netinkamomis Maltos Respublikos prieglobsčio procedūromis ir prieglobsčio prašytojų priėmimo sąlygomis

Apžvelgiamoje byloje pareiškėja su skundu kreipėsi į teismą, prašydama panaikinti Migracijos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos sprendimą perduoti pareiškėją Maltos Respublikai. Pareiškėja taip pat prašė taikyti reikalavimo užtikrinimo priemones (toliau – RUP) – laikinai sustabdyti MD sprendimo galiojimą ir uždrausti perduoti pareiškėją ir jos kūdikį Maltos Respublikai tol, kol bus nagrinėjama ši administracinė byla.

Pirmosios instancijos teismas, priėmęs pareiškėjos skundą, netenkino prašymo taikyti RUP.

Prašymą taikyti RUP pareiškėja iš esmės grindė tuo, kad, jos nuomone, nepritaikius RUP, ji bus perduota Maltos Respublikai, kur pareiškėjos prieglobsčio prašymas, tikėtina, nebus tinkamai išnagrinėtas ir pareiškėja bus grąžinta į kilmės valstybę. Pareiškėja didelės žalos kilimo riziką motyvavo remdamasi EŽTT 2022 m. gruodžio 20 d. sprendime byloje *S. H. prieš Maltos Respubliką* (pareiškimo Nr. 37241/21) padarytomis išvadomis, kad dėl veiksmingų teisinės gynybos priemonių nebuvimo, teisinės pagalbos trūkumo konkrečiu atveju nebuvo tinkamai įvertintas asmens Maltoje pateiktas prieglobsčio prašymas.

Teisėjų kolegija pažymėjo, kad EŽTT sprendime byloje *S. H. prieš Maltos Respubliką* nepateikiama Maltos Respublikos prieglobsčio procedūros ir prieglobsčio prašytojų priėmimo sąlygų analizė, remiantis kuria būtų galima pripažinti, jog Maltoje yra sisteminių prieglobsčio procedūros ir prieglobsčio prašytojų priėmimo sąlygų trūkumų, kurie galėtų lemti nežmonišką arba žeminamą elgesį su pareiškėja, perduota į Maltos Respublikos teritoriją. Taigi nenustatyta, kad Maltos Respublikoje yra sisteminių prieglobsčio procedūros ir prieglobsčio prašytojų priėmimo sąlygų trūkumų. Malta yra viena iš Šengeno susitarimo narių, Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos bei 1951 metų Ženevos konvencijos dėl pabėgėlių statuso dalyvė.

Konstatuota, kad pareiškėjos teiginiai dėl ateityje galinčios kilti žalos yra tik deklaratyvaus pobūdžio ir nepatvirtinti jokiais duomenimis ar įrodymais, kuriuos įvertinus būtų galima nustatyti, kokią žalą, netenkinus pareiškėjos prašymo dėl RUP taikymo, patirtų pareiškėja. Teisėjų kolegija darė išvadą, kad šioje bylos nagrinėjimo stadijoje nėra jokio pagrindo taikyti pareiškėjos prašomą RUP.

Pirmosios instancijos teismo nutarties dalis, kuria atsisakyta taikyti RUP, palikta nepakeista, o pareiškėjos atskirasis skundas atmetas.

2024 m. spalio 23 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eAS-679-968/2024

Teismo proceso Nr. 3-61-3-04856-2024-4

[Prieiga internete](#)

8.6.4. Draudimas atvykti

Dėl užsieniečiui išduoto leidimo (nuolat ar laikinai) gyventi Lietuvoje panaikinimo kaip pagrindo uždrausti jam atvykti į Lietuvą

Nagrinėtoje byloje ginčas kilo dėl MD sprendimo, kuriuo pareiškėjui uždrausta atvykti į Lietuvos Respubliką 36 mėnesius (3 metus) ir į Šengeno informacinę sistemą įtrauktas perspėjimas dėl draudimo atvykti ir apsigyventi Lietuvoje bei kitų Europos Sąjungos valstybių narių ir Europos Sąjungai nepriklausančių valstybių, kuriose taikomas Šengeno *acquis* (Šveicarija, Norvegijos Karalystė, Lichtenšteinas, Islandija), teritorijoje, teisėtumo ir pagrįstumo. Pareiškėjui buvo panaikintas leidimas laikinai gyventi konstatavus, kad jam nebuvo mokamas sulgytas darbo užmokestis, pareiškėjas neturėjo pakankamai lėšų gyventi Lietuvoje, bei padarius išvadą, kad pareiškėjas, kreipdamasis dėl leidimo laikinai gyventi, pateikė duomenis, kurie neatitinka tikrovės. Atitinkamai, priimdamas ginčytą sprendimą, MD darė išvadą, kad pareiškėjas ir ateityje gali nesąžiningu būdu siekti atvykti ir pasilikti kitose Šengeno valstybėse, piktnaudžiauti nustatytomis procedūromis, susijusioms su užsieniečių atvykimu, buvimu ir gyvenimu Šengeno erdvėje, kad draudimo atvykti instituto vienas iš tikslų – užkirsti kelią nesąžiningiems, nepatikimiems ir piktnaudžiaujantiems atvykti į Šengeno erdvę užsieniečiams, ir kad šis tikslas pasiekiamas tik įvedant įspėjimą dėl draudimo užsieniečiui atvykti ir apsigyventi į Šengeno informacinę sistemą.

Pirmosios instancijos teismas atmetė pareiškėjo skundą, konstatavęs, kad MD, priimdamas sprendimą, atsižvelgė į priežastį, dėl kurios pareiškėjui buvo panaikintas leidimas laikinai gyventi, taip pat į pareiškėjo šeiminius, socialinius, ekonominius ir kitus ryšius Lietuvos Respublikoje, ir, padaręs išvadą, kad pareiškėjas nesąžiningais veiksmais, pažeisdamas Lietuvos Respublikos teisės aktų reikalavimus, piktnaudžiavo migracijos procedūromis, pagrįstai nustatė 3 metų draudimo atvykti į Lietuvos Respubliką laikotarpį.

LVAT vertinimu, vien tai, kad užsieniečiui buvo panaikintas jam išduotas leidimas (nuolat ar laikinai) gyventi Lietuvoje, nesukuria atsakovui pagrindo elgtis imperatyviai ir kiekvienu atveju priimti sprendimą uždrausti užsieniečiui atvykti į Lietuvą. Atsakovui suteikta diskrecija spręsti dėl tokio sprendimo priėmimo, tačiau MD diskrecija spręsti dėl sprendimo uždrausti užsieniečiui atvykti į Lietuvą priėmimo bei nustatyti užsieniečiui draudimo atvykti į Lietuvą trukmę yra apribota įpareigojimu kiekvienu atveju tinkamai atsižvelgti į visas su konkrečiu atveju susijusias aplinkybes, kurios detalizuotos Kriterijų vertinimo tvarkoje². Atsakovas, atlikdamas šį vertinimą, vadovaudamasis konstitucinio atsakingo valdymo bei viešojo administravimo principais, turi atsižvelgti į UTPJ tikslus.

LVAT konstatavo, kad MD sprendimo dėl draudimo atvykti argumentai nepagrindžia, jog pareiškėjas, teikdamas prašymą pakeisti leidimą laikinai gyventi, pateikė tikrovės neatitinkančius duomenis. Taigi nagrinėtu atveju nebuvo pagrindo pripažinti, kad pareiškėjas piktnaudžiavo migracijos procedūromis ir kad yra būtinos papildomos pakankamai reikšmingai pareiškėjo judėjimo laisvę ribojančios priemonės. Pareiškėjui nustatytas 3 metų draudimo atvykti į Lietuvos Respubliką laikotarpis, LVAT vertinimu, nelaikytinas proporcingu, atitinkančiu teisės aktuose įtvirtintus kriterijus.

Vertindamas atsakovo nurodytą būtinybę įvesti perspėjimą į SIS, LVAT pažymėjo, jog nei UTPJ 133 straipsnio 1 dalyje bei ją įgyvendinančiuose teisės aktuose, nei SIS reglamento³ 24 straipsnyje nenumatytas besąlyginis draudimas atvykti į Lietuvos Respubliką bei perspėjimo į SIS įvedimas tuo atveju, jei užsieniečiui buvo atsakyta išduoti leidimą laikinai gyventi Lietuvoje ar toks leidimas buvo panaikintas. Atsakovas nėra priėmęs administracinio sprendimo, kad pareiškėjo buvimas Lietuvoje kelia grėsmę viešajai tvarkai, visuomenės saugumui ar nacionaliniam saugumui dėl to, jog pareiškėjas apėjo ar bandė apeiti Sąjungos ar nacionalinę teisę dėl atvykimo į Lietuvos teritoriją ir buvimo joje, ginčo sprendime dėl draudimo atvykti taip pat

² Migracijos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos direktoriaus 2014 m. balandžio 14 d. įsakymu Nr. 3K-33 parvirtinta Kriterijų, kuriais vadovaujama nustatant ar sutrumpinant draudimo užsieniečiui atvykti į Lietuvos Respubliką laikotarpį arba išbraukiant duomenis apie užsieniečių iš Užsieniečių, kuriems draudžiama atvykti į Lietuvos Respubliką, nacionalinio sąrašo, vertinimo tvarka.

³ 2018 m. lapkričio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1861 dėl Šengeno informacinės sistemos (SIS) sukūrimo, eksploataavimo ir naudojimo patikrinimams kertant sieną, kuriuo iš dalies keičiama Konvencija dėl Šengeno susitarimo įgyvendinimo ir iš dalies keičiamas bei panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 1987/2006, su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2021 m. liepos 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2021/1152.

nėra individualizuotų, objektyviais duomenimis grįstų motyvų, kodėl pareiškėjo atvejis yra pakankamai adekvatus, atitinkamas ir svarbus ir todėl perspėjimas dėl draudimo atvykti ir apsigyventi turėtų būti įvestas į SIS.

Pareiškėjo apeliacinis skundas patenkintas, pirmosios instancijos teismo sprendimas panaikintas ir priimtas naujas sprendimas – pareiškėjo skundas patenkintas, MD sprendimas panaikintas.

2024 m. spalio 23 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. eA-2335-789/2024

Teismo proceso Nr. 3-61-3-02412-2024-0

[Prieiga internete](#)

12. Mokesčiai, įmokos ir kiti privalomieji mokėjimai

12.15. Pridėtinės vertės mokesčiai

12.15.6. Pridėtinės vertės mokesčio mokėtojų prievolės

Dėl prekes iš kitos valstybės narės įsigijusio ir Lietuvoje suteiktą PVM mokėtojo kodą naudojusio apmokestinamojo asmens pareigos įrodyti, kad PVM už šių prekių įsigijimą buvo sumokėtas toje valstybėje narėje, kurioje baigėsi jų (prekių) gabenimas, siekiant šio įsigijimo neapmokestinti Lietuvoje

Apžvelgiamoje byloje nagrinėtas mokesstinis ginčas kilo dėl mokesčių administratoriaus sprendimo, kuriuo pareiškėjui buvo papildomai apskaičiuotas PVM ir su juo susijusios sumos, nustačius, kad kai kurie jo įvykdyti prekių įsigijimai iš Vokietijos bendrovių laikytini įvykusiais šalies (Lietuvos) teritorijoje, kaip tai suprantama pagal Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo (toliau – PVM įstatymo) 12² straipsnio 2 dalį.

Pagal pastarąją nuostatą „laikoma, kad prekių įsigijimas iš kitos valstybės narės įvyko šalies teritorijoje ir tuo atveju, kai prekes įsigyjantis asmuo yra Lietuvos Respublikoje registruotas PVM mokėtojas, jo PVM mokėtojo kodas buvo nurodytas įsigyjant prekes ir šios prekės išgabenamos iš vienos valstybės narės į kitą valstybę narę“.

Byloje, be kita ko, buvo nustatyta, kad pareiškėjas (Lietuvoje įsteigta bei joje PVM mokėtoju registruota bendrovė) 2014–2016 metais iš minėtų Vokietijos bendrovių (PVM mokėtojų) įsigijo įvairius kiekius akcizais apmokestinamų naftos produktų. Įsigydamas ginčo prekes pareiškėjas naudojo jam Lietuvoje suteiktą PVM mokėtojo kodą. Vokietijos bendrovės šiuos tiekimus vertino kaip neapmokestinamuosius tiekimus Bendrijos viduje. Šias prekes pareiškėjas, neįvežant jų į Lietuvos teritoriją, pardavė įvairioms Vokietijos, Kipro, Slovakijos ir Čekijos įmonėms. Šiems pirkėjams išrašytose PVM sąskaitose faktūrose pareiškėjas, be kita ko, nurodė: jų (pirkėjų) PVM mokėtojų kodus, suteiktus jų (pirkėjų) įsisteigimo valstybėse narėse, taip pat, kad prekių pardavimas vykdomas vadovaujantis PVM įstatymo 12² straipsnio 3 dalies nuostatomis (tarpininko patiektos prekės „trikampėje prekyboje“), t. y. pardavimo PVM neskaičiavo. Šie pirkėjai (Vokietijos, Kipro, Slovakijos ir Čekijos įmonės), tas prekes pardavė įvairioms Lenkijos įmonėms (Lenkijoje įregistruotiems PVM mokėtojams).

Minėtų tiekimų sandorių grandinė (pirmieji tiekimai – Vokietijos bendrovių tiekimai pareiškėjui, antrieji tiekimai – pareiškėjo tiekimai Vokietijos, Kipro, Slovakijos ir Čekijos įmonėms, taip pat pastarųjų atlikti tiekimai Lenkijos įmonėms) apėmė tik vieną šių prekių gabenimą Bendrijos viduje – iš Vokietijos akcizais apmokestinamų prekių sandėlių į Lenkijoje esančius tokios pačios paskirties sandėlius, t. y. prekių gabenimas baigėsi Lenkijoje. Be to, nustatyta, kad pareiškėjo kontrahentai (Vokietijos, Kipro, Slovakijos ir Čekijos įmonės) nebuvo įsiregistravę PVM mokėtojais šioje valstybėje narėje (Lenkijoje).

Perkvalifikuodamas ginčo sandorius mokesčių administratorius pirmuosius tiekimus iš esmės pripažino neapmokestinamaisiais tiekimais Bendrijos viduje ir, atitinkamai, pareiškėjo atliktais ginčo prekių įsigijimais iš kitos valstybės narės. Šiuo aspektu LVAT išplėstinė teisėjų kolegija pritarė vertinimui, kad minėtų gabenimų Bendrijos viduje objektas buvo tik pirmieji tiekimai, o antrieji ir vėlesni tiekimai buvo tiekimai valstybės narės (Lenkijos) viduje jų apmokestinimo PVM tikslais.

Pareiškėjas iš esmės nuosekliai laikėsi pozicijos, kad jis neprivalo mokėti PVM už iš Vokietijos įsigytas ginčo prekes pagal PVM įstatymo 12² straipsnio 2 dalį, nes manė, jog PVM Lenkijoje sumokėjo galutiniai šių prekių gavėjai (Lenkijos įmonės). Pareiškėjas prašė mokesčių administratoriaus kreiptis į kompetentingas Lenkijos institucijas su prašymu pateikti informaciją, ar nurodytos Lenkijos įmonės sumokėjo PVM į šios valstybės narės biudžetą. Netenkindamas šio prašymo mokesčių administratorius iš esmės laikėsi pozicijos, kuriai pritarė ir mokesstinį ginčą nagrinėjusios institucijos, jog būtent ir tik pareiškėjui tenka pareiga įrodyti, kad PVM buvo sumokėtas toje valstybėje narėje, kurioje baigėsi šių prekių gabenimas.

Šiuo klausimu įvertinusi Sąjungos ir nacionalines taisykles bei susijusią ESTT praktiką, išplėstinė teisėjų kolegija konstatavo, jog PVM įstatymo 12² straipsnio 2 dalis turi būti aiškinama taip, kad joje įtvirtinta taisyklė yra taikoma tik tuo atveju, kai prekes įsigyjantis PVM mokėtojas neįrodo, kad jis įvykdė jam, kaip prekių įsigijimą iš kitos valstybės narės atlikusiam apmokestinamajam asmeniui, tenkančios mokesstinės prievolės toje valstybėje narėje, kurioje baigėsi šių prekių gabenimas. Tai, kad, be kita ko, dėl netinkamo vėlesnių (po įsigijimo iš kitos valstybės narės) šio PVM mokėtojo atliktų tiekimo sandorių kvalifikavimo šių prekių pirkėjai galbūt sumokėjo PVM valstybėje narėje, kurioje baigėsi minėtas prekių gabenimas, neturi įtakos vertinant šios PVM įstatymo nuostatos taikymą. Tai nagrinėtu atveju reiškė, kad visiškai nebuvo aktuali aplinkybė, ar minėtos Lenkijos įmonės (galutiniai ginčo prekių gavėjai) sumokėjo PVM į šios valstybės narės biudžetą.

Išplėstinės teisėjų kolegijos 2024 m. spalio 23 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-123-602/2024
Teisminio proceso Nr. 3-61-3-04082-2021-2

[Prieiga internete](#)

19. Registrai

19.2. Juridinių asmenų registras

Dėl reikalavimų labdaros ir paramos fondo, kurio veikla apima neliečiamojo kapitalo valdymą, kolegialaus valdymo organo (valdybos) nariams

Apžvelgiamoje byloje nagrinėtas ginčas kilo dėl VĮ Registrų centro sprendimo atsisakyti įregistruoti labdaros ir paramos fondo (toliau – Fondas, pareiškėjas) valdybos narių duomenis Juridinių asmenų registre, teisėtumo ir pagrįstumo.

Pirmosios instancijos teismas pareiškėjo skundą atmetė, konstatavęs, kad Fondo valdybos nariais gali būti tik dalininkai ir dalininkų – juridinių asmenų pasiūlyti fiziniai asmenys, o pareiškėjas suformavo valdybą iš narių, iš kurių 6 asmenys nėra Fondo dalininkai.

Byloje nustatyta, kad Fondo veikla apima ir neliečiamojo kapitalo valdymą, o Fondo įstatuose, kurie įregistruoti Juridinių asmenų registre, nurodyta, jog sudaroma Fondo valdyba iš 7 narių. Šiame kontekste įvertinusi ginčui aktualų teisinį reguliavimą, LVAT teisėjų kolegija pritarė atsakovo ir pirmosios instancijos teismo pozicijai, kad nustačius, jog labdaros ir paramos fondas, siekdamas valdyti neliečiamąjį kapitalą, privalo sudaryti kolegialų valdymo organą (valdybą), kuris būtent atsako už neliečiamajam kapitalui perduotų lėšų investavimo tvarkos (strategijos) įgyvendinimą, taip pat už neliečiamąjį kapitalą sudarančių lėšų investavimo ir valdymo tikslų pasiekimą, vadovaujantis Labdaros ir paramos fondų įstatymo (toliau – Įstatymas) 9 straipsnio 7 dalimi, tokio valdymo organo nariais gali būti fiziniai asmenys – fondo dalininkai ir fondo dalininkų – juridinių asmenų pasiūlyti fiziniai asmenys.

Įstatymo 9 straipsnio 7 dalyje nėra nurodyta jokių išimčių, kad šios normos nuostata netaikoma formuojant kolegialų valdymo organą (valdybą), kuris atsako būtent už neliečiamajam kapitalui perduotų lėšų investavimo tvarkos (strategijos) įgyvendinimą, taip pat už neliečiamąjį kapitalą sudarančių lėšų investavimo ir valdymo tikslų pasiekimą (Įstatymo 9 str. 4 d., 10 str. 1 d.). Fondo veiklą ir valdymo organų sudarymo tvarką reglamentuojančiame Įstatyme nėra nustatyta jokių išimčių, susijusių su pareiškėjo nurodytomis aplinkybėmis, kad Fondą yra įsteigęs vienas dalininkas, kuris yra priėmęs sprendimą formuoti neliečiamąjį kapitalą ir jį įregistruoti Juridinių asmenų registre.

Atsižvelgiant į tai, pareiškėjo apeliacinis skundas atmestas, o pirmosios instancijos teismo sprendimas paliktas nepakeistas.

2024 m. spalio 9 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-342-520/2024
Teisminio proceso Nr. 3-62-3-02448-2022-8

[Prieiga internete](#)

22. Kiti su valstybės tarnyba susiję klausimai

22.4. Valstybės tarnautojų socialinės ir kitos garantijos

Dėl važiavimo išlaidų atlyginimo muitinės pareigūnui

Apžvelgiamoje byloje ginčas kilo dėl važiavimo išlaidų atlyginimo pareiškėjui iš atsakovo Muitinės departamento prie Finansų ministerijos (toliau – Departamentas).

Byloje nagrinėtu atveju procesas buvo atnaujintas kilus klausimui, ar apeliacinės instancijos teismas, padaręs tik formalią išvadą dėl vidaus reikalų ministro 2019 m. kovo 4 d. įsakymo Nr. 1V-216 „Dėl Vidaus tarnybos sistemos pareigūnų, kurie pagal tarnybos pobūdį važinėja keleiviniu ar asmeniniu transportu tarnybos tikslais, važiavimo išlaidų kompensavimo ir vidaus tarnybos sistemos pareigūnų, kurie pagal tarnybos reikmes ar pobūdį vyksta į tarnybos vietą ir iš jos, kelionės išlaidų apmokėjimo sąlygų ir tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Įsakymas dėl kompensavimo tvarkos) 2.2.2 punkto, reglamentuojančio pareiškėjo patirtų važiavimo išlaidų kompensavimą, galėjo padaryti esminį materialiosios teisės normų aiškinimo ir taikymo pažeidimą.

LVAT 2024 m. sausio 10 d. sprendime administracinėje byloje Nr. I-3-415/2024, kurios pagrindu procesas byloje buvo atnaujintas, nurodė, kad nors, be kita ko, Įsakymo dėl kompensavimo tvarkos 2.2.2 punktas savaime nevertinamas kaip pažeidžiantis iš aukštesnės galios teisinio reguliavimo kylančių imperatyvų, tačiau tai, kad Įsakyme dėl kompensavimo tvarkos nėra numatytas kompensavimo mechanizmas tuo atveju, kai pareigūnas dėl kelionės dėl tarnybos reikmių ir (ar) kelionės pagal tarnybos pobūdį tarnybos tikslais, taip pat kelionės į tarnybą ir iš jos, kai pareigūnas siunčiamas tarnybon į nuo gyvenamosios vietos nutolusias pareigų atlikimo vietas, patiria objektyviai pateisinamas išlaidas, viršijančias, be kita ko, Įsakymo dėl kompensavimo tvarkos 2.2.2 punkte nustatytą kompensuojamą tokių išlaidų dydį, nedera su iš teisinės valstybės principo kylančiu teisingumo principu.

Išplėstinės teisėjų kolegijos vertinimu, byloje susiklostė ekstraordinari situacija, kai bylos, kurioje buvo sprendžiamas klausimas dėl proceso atnaujinimo, nagrinėjimas buvo sustabdytas dėl norminio administracinio akto, taikyto individualioje administracinėje byloje, teisėtumo tyrimo byloje pagal Seimo nario kreipimąsi ir, išnagrinėjus norminio administracinio akto atitikties aukštesnės galios teisės aktams bylą, procesas individualioje byloje buvo atnaujintas. Tokiomis aplinkybėmis, kurios susiklostė šioje byloje, atnaujinus procesą individualioje administracinėje byloje, išplėstinės teisėjų kolegijos vertinimu, darytina išvada, kad tokiu būdu teisiniai santykiai tarp administracinio ginčo šalių (pareiškėjo ir Departamento) negali būti vertinami kaip susiklostę galutinai, ir išplėstinė teisėjų kolegija turi įvertinti, kokius padarinius tokiai bylai sukuria LVAT 2024 m. sausio 10 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. I-3-415/2024, kuriame pripažintas Įsakymo dėl kompensavimo tvarkos prieštaravimas aukštesnės galios teisės aktams. Atitinkamai tokioje byloje, atnaujinus procesą, išplėstinė teisėjų kolegija negali taikyti teisės akto, prieštaraujančio aukštesnės galios teisės aktui.

Išplėstinė teisėjų kolegija atkreipė dėmesį, kad teisinis reguliavimas, sudarantis pagrindą kompensuoti objektyviai pateisinamas išlaidas pareigūnams, Įsakyme dėl kompensavimo tvarkos turi būti sureguliuotas, tačiau Įsakyme dėl kompensavimo tvarkos toks reguliavimas nebuvo įtvirtintas. Todėl Įsakymo dėl kompensavimo tvarkos 2.2.2 punktas (2021 m. birželio 1 d. įsakymo Nr. 1V-468 redakcija) byloje negali būti taikomas dėl Įsakymo dėl kompensavimo tvarkos prieštaravimo aukštesnės galios teisės aktams ir dėl to, kad Įsakymu dėl kompensavimo tvarkos nereguluota visa, kas privalėjo būti sureguliuota, atsižvelgiant į tikrąją reikalų padėtį, kaip konstatuota LVAT 2024 m. sausio 10 d. sprendime administracinėje byloje Nr. I-3-415/2024. Taip pat išplėstinė teisėjų kolegija *ad hoc* (esant konkrečiai situacijai), vadovaudamasi LVAT 2024 m. sausio 10 d. sprendime administracinėje byloje Nr. I-3-415/2024 konstatuota legislatyvinės omisijos teisine padėtimi, negali taikyti Įsakymo dėl kompensavimo tvarkos, įskaitant 2.2.2 punkto (2019 m. kovo 4 d. įsakymo Nr. 1V-216 redakcija) (kuris nesudarė norminės bylos tyrimo objekto), kadangi šis teisinis reguliavimas taip pat suponuoja legislatyvinės omisijos teisinę padėtį ir objektyviai susiklosčiusiose situacijose, taip pat situacijose, kurioms įtakos pareigūnas daryti negali dėl statutinio tarnybos teisinio režimo, kompensuoti pareigūno patiriamų objektyviai pateisinamų išlaidų, viršijančių Įsakymo dėl kompensavimo tvarkos 2.2.2 punkte (2019 m. kovo 4 d. įsakymo Nr. 1V-216 redakcija) numatytą dydį. Tokia išvada darytina įvertinus ir tai, kad abi Įsakymo dėl kompensavimo tvarkos 2.2.2 punkto redakcijos – tiek 2019 m. kovo 4 d. įsakymo Nr. 1V-216, tiek 2021 m. birželio 1 d. įsakymo Nr. 1V-468 – savo turiniu iš esmės yra identiškos normos, tik numatančios skirtingus pareiginės algos (atlyginimo) bazinius dydžius (0,63 ir 1). Savarankiškas norminio administracinio akto tyrimo dėl Įsakymo dėl kompensavimo tvarkos 2.2.2 punkto (2019 m. kovo 4 d. įsakymo Nr. 1V-216 redakcijos) inicijavimas būtų beprasmiškas, neatitiktų ekonomiško ir operatyvumo principų. Pagal Konstituciją teismams kyla pareiga žemesnės galios teisės akte esančią teisės spragą užpildyti *ad hoc*.

Išplėstinė teisėjų kolegija vertino, kad atsakovo sprendimas išmokėti pareiškėjui tik dalį važiavimo išlaidų kompensacijos ir atsisakymas išmokėti pareiškėjo apskaičiuotą važiavimo išlaidų kompensaciją yra aiškus. Šis atsisakymas buvo grindžiamas Įsakymo dėl kompensavimo tvarkos 2.2.2 punktu (2019 m. kovo 4 d. įsakymo Nr. 1V-216 ir 2021 m. birželio 1 d. įsakymo Nr. 1V-468 redakcijos), kuris byloje negali būti taikomas dėl Įsakymo

dėl kompensavimo tvarkos prieštaravimo aukštesnės galios teisės aktams ir dėl to, kad Įsakymu dėl kompensavimo tvarkos nesureguliuota visa, kas privalėjo būti sureguliuota, atsižvelgiant į tikrąjį reikalų padėtį. Taigi atsakovo atsisakymas išmokėti pareiškėjui visą važiavimo išlaidų kompensaciją nėra grindžiamas galiojančiomis ir teisėtomis teisės normomis ir yra nepagrįstas bei prieštaraujantis aukštesnės galios teisės aktams (ABTĮ 91 str. 1 d. 1 p.). Atitinkamai, susiklosčius tokiai situacijai, padaryta išvada, kad apeliacinės instancijos teismas nepagrįstai sprendė, jog Vilniaus teritorinės muitinės direktorius neturėjo teisinio pagrindo kompensuoti pareiškėjo patirtas išlaidas. Kadangi Departamento Tarnybinių ginčų komisijos sprendimo dalis, kurioje prašymas dėl visų važiavimo išlaidų kompensavimo atmestas kaip nepagrįstas, buvo priimta vadovaujantis norminiu administraciniu aktu, kurio dalis prieštarauja aukštesnės galios teisės aktams, ginčijamo administracinio sprendimo dalis vertinta kaip neteisėta iš esmės, t. y. savo turiniu prieštaraujanti aukštesnės galios teisės aktams, todėl naikintina (ABTĮ 91 str. 1 d. 1 p.).

Sprendžiant dėl pareiškėjo teisių gynimo pažymėta, jog Vidaus tarnybos statuto 69 straipsnio 4 dalyje nustatyta, kad pareigūnams, kurie pagal tarnybos pobūdį važinėja keleiviniu ar asmeniniu transportu tarnybos tikslais, kompensuojamos važiavimo išlaidos, išskyrus taksi išlaidas.

Pažymėta, kad atsakovas nenurodė ir nepagrindė, kokia objektyviai pagrįsta didesnė važiavimo išlaidų kompensacija galėtų būti priteisiama pareiškėjui. Išplėstinės teisėjų kolegijos vertinimu, tai, kad pareiškėjui nustatyta pareigų atlikimo vieta buvo nutolusi apie 140 km nuo jo gyvenamosios vietos, yra objektyvi priežastis, dėl kurios pareiškėjui turėtų būti kompensuojamos jo apskaičiuotos ir papildomai patirtos visos važiavimo išlaidos – 2 865,55 Eur, taip realiai apginant jo teises. Tokia didesnė važiavimo išlaidų kompensacija pareiškėjui yra pagrindžiama objektyviomis aplinkybėmis – atstumu nuo gyvenamosios vietos iki tarnybos vietos ir nuo tarnybos vietos iki gyvenamosios vietos.

Išplėstinė teisėjų kolegija LVAT nutartį ir pirmosios instancijos teismo sprendimą pakeitė, pareiškėjo skundą tenkinant iš dalies, panaikinant Departamento Tarnybinių ginčų komisijos sprendimo dalį, kurioje prašymas dėl visų važiavimo išlaidų kompensavimo atmestas kaip nepagrįstas, ir priteisiant pareiškėjui 2 865,55 Eur jo patirtų važiavimo išlaidų kompensaciją.

Išplėstinės teisėjų kolegijos 2024 m. spalio 2 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-1634-821/2024
Teisminio proceso Nr. 3-61-3-02886-2021-2

[Prieiga internete](#)

26. Asmens duomenų teisinė apsauga

Dėl VĮ Registrų centro atsakomybės už tvarkomos informacinės sistemos saugą, duomenų tvarkymo sistemos ir teikiamų paslaugų konfidencialumą, vientisumą ir prieinamumą

Byloje ginčas kilo dėl Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos (toliau – Inspekcija, atsakovas) sprendimo, kuriuo VĮ Registrų centrui (toliau – pareiškėjas) paskirta administracinė bauda (toliau – Sprendimas), taip pat dėl atsakovo įpareigojimo iš naujo išnagrinėti bylą dėl administracinės baudos skyrimo, teisėtumo ir pagrįstumo.

Kaip nustatyta Sprendime, 2020 m. liepos 20 d. VĮ Registrų centro pastate dėl gamtos reiškinio – stiprios liūtis Vilniaus mieste, trūko lietaus nuotekų sistemos vamzdis, vanduo prasisunkė per pastato konstrukcijų pažeidimus ir užliejo žemesniame aukšte įrengtą VĮ Registrų centro serverinę, dėl ko išsijungė dalis serverių ir dalis serveriuose saugomos informacijos tapo nepasiekiamą (neprieinama). Dėl įvykusio asmens duomenų saugos pažeidimo VĮ Registrų centras neužtikrino pirmos kategorijos informacinės sistemos, t. y. Elektroninės sveikatos paslaugų ir bendradarbiavimo infrastruktūros informacinės sistemos (toliau – ESPBI IS), nuolatinio duomenų tvarkymo sistemų ir paslaugų konfidencialumo, vientisumo, prieinamumo ir laiku per 8 valandas, kaip tai nustatyta Aprašo⁴ 5.11.4 papunktyje, neatkūrė galimybės naudotis ESPBI IS tvarkomais asmens duomenimis. Tuo pagrindu pareiškėjas Inspekcijos buvo pripažintas asmens duomenų saugumo pažeidimo subjektu, pažeidusiu ir BDAR 32 straipsnio 1 dalies b ir c punktus, kuriuose nustatyta, kad atsižvelgdamas į techninių galimybių išsivystymo lygį, įgyvendinimo sąnaudas bei duomenų tvarkymo pobūdį, aprėptį, kontekstą ir tikslus, taip pat duomenų tvarkymo keliamus įvairios tikimybės ir rimtumo pavojus fizinių asmenų teisėms ir laisvėms,

⁴ Vidaus reikalų ministro 2013 m. spalio 4 d. įsakymu Nr. 1V-832 patvirtinti Techninių valstybės registrų (kadastrų), žinybinių registrų, valstybės informacinių sistemų ir kitų informacinių sistemų elektroninės informacijos saugos reikalavimai.

duomenų valdytojas ir duomenų tvarkytojas įgyvendina tinkamas technines ir organizacines priemones, kad būtų užtikrintas pavojų atitinkančio lygio saugumas, įskaitant, *inter alia* (be kita ko), jei reikia (b) gebėjimą užtikrinti nuolatinį duomenų tvarkymo sistemų ir paslaugų konfidencialumą, vientisumą, prieinamumą ir atsparumą; (c) gebėjimą laiku atkurti sąlygas ir galimybes naudotis asmens duomenimis fizinio ar techninio incidento atveju.

Pirmosios instancijos teismas pareiškėjo skundą tenkino, panaikino Sprendimą bei įpareigojo atsakovą iš naujo išnagrinėti bylą dėl administracinės baudos skyrimo. Pirmosios instancijos teismas konstatavo, kad atsakovas priimdamas ginčo Sprendimą neišnagrinėjo visų bylai reikšmingų aplinkybių, nevertino dalies pareiškėjo argumentų ir padarė nepagrįstas išvadas.

Sistemiškai aiškindama aktualų teisinį reguliavimą šioje byloje nustatytų faktinių aplinkybių pagrindu, LVAT teisėjų kolegija darė išvadą, jog šiuo atveju ESPBI IS valdytojas yra Sveikatos apsaugos ministerija, o duomenų tvarkytojas – pareiškėjas. Pareiškėjas, būdamas ESPBI IS duomenų tvarkytojas, yra atsakingas už tvarkomos informacinės sistemos saugą, duomenų tvarkymo sistemos ir teikiamų paslaugų konfidencialumą, vientisumą ir prieinamumą, taip pat turi pareigą laiku atkurti sąlygas ir galimybes naudotis asmens duomenimis fizinio ar techninio incidento atveju. LVAT sprendė, kad atsakovas pagrįstai pripažino pareiškėją pažeidusiu BDAR 32 straipsnio 1 dalies b ir c punktuose įtvirtintus reikalavimus.

Pareiškėjo argumentus, kad už saugos politikos formavimą atsako registru ir valstybės informacinių sistemų valdytojai, o VĮ Registru centras, kaip duomenų tvarkytojas, privalo užtikrinti tokias technines ir organizacines saugos priemones, kurias patvirtino duomenų valdytojai, todėl VĮ Registru centras, kaip duomenų tvarkytojas, atliko visus įmanomus veiksmus, tinkamai įgyvendinant technines ir organizacines priemones, kad būtų užtikrintas duomenų saugumas jo atsakomybės ir galimybių ribose, teismas atmetė kaip nepagrįstus. Byloje nagrinėtas asmens duomenų saugumo pažeidimo incidentas, LVAT vertinimu, įvyko ne dėl saugos politikos formavimo ydingumo, o dėl netinkamų ir nepakankamų techninės ir organizacinės saugos priemonių, kurių taikymas yra VĮ Registru centro kompetencijoje.

LVAT konstatavo, jog pareiškėjo argumentai, kad VĮ Registru centras 2019 m. sausio 23d. raštais kreipėsi į Sveikatos apsaugos ministeriją, Susisiekimo ministeriją ir Ekonomikos ir inovacijų ministeriją bei rūpinosi, kad ESPBI IS veiktų sklandžiai, ieškojo naujų sprendimų sistemos veiklai gerinti, prašė ESPBI IS valdytojo priimti sprendimą dėl tolesnės ESPBI IS duomenų bazių tarnybinių stočių technologijos, įskaitant ir lėšų poreikį „Oracle“ duomenų bazių licencijoms ir jų palaikymui, bei spręsti klausimą dėl pakankamo lėšų skyrimo ESPBI IS, kad 2019 m. liepos 31 d. raštu kreipėsi į Informacinės visuomenės plėtros komitetą, kuriuo prašė pritarimo ESPBI IS plėtrai ir modernizavimui, naudoti technologijas, užtikrinančias našesnę ir efektyvesnę sistemos veiklą, nepaneigia padarytų BDAR 32 straipsnio 1 dalies b ir c punktuose įtvirtintų reikalavimų pažeidimų. Teisėjų kolegija sprendė, kad, vadovaujantis BDAR 83 straipsnio 2 dalies nuostatomis, sprendžiant dėl administracinės baudos dydžio atsižvelgiama į pažeidimo pobūdį, sunkumą ir trukmę, atitinkamo duomenų tvarkymo pobūdį, aprėptį ar tikslą, taip pat į nukentėjusių duomenų subjektų skaičių ir jų patirtos žalos dydį, į bet kuriuos veiksmus, kurių duomenų valdytojas arba duomenų tvarkytojas ėmėsi, kad sumažintų duomenų subjektų patirtą žalą, į duomenų valdytojo arba duomenų tvarkytojo atsakomybės dydį, į jų pagal 25 ir 32 straipsnius įgyvendintas technines ir organizacines priemones, todėl pareiškėjo pateikti argumentai yra reikšmingi konkrečiu atveju parenkant administracinės baudos dydį.

Pagal BDAR 83 straipsnio 2 dalį nustatyta galimybė skirti baudą iki 10 000 000 Eur. LVAT vertinimu, atsakovas šiuo konkrečiu atveju skirdamas pareiškėjui 15 000 Eur baudą, t. y. iš esmės mažesnę nei numatyta BDAR 83 straipsnio 2 dalyje, pagrįstai ir tinkamai įvertino visas aplinkybes, turinčias reikšmės baudos individualizavimui. Atsakovas teisingai įvertino pareiškėjo kaltės formą ir visas atsakomybę lengvinančias aplinkybes, sudarančias pagrindą skirti mažesnę baudą.

Pirmosios instancijos teismo sprendimas panaikintas ir priimtas naujas sprendimas – pareiškėjo skundas atmestas.

2024 m. spalio 23 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. eA-1740-525/2024

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-01053-2021-7

[Prieiga internete](#)

Dėl vaizdo stebėjimo teisėtumo teisėto intereso (BDAR 6 str. 1 d. f.p.) pagrindu, kai siekiama užtikrinti sodininkų bendrijos teritorijos ir jos gyventojų saugumą

Byloje ginčas kilo dėl Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos sprendimo, kuriuo nuspręsta pripažinti pagrįstu G. S. skundo dalį dėl vaizdo stebėjimo pareiškėjai nepriklausančioje teritorijoje, pareiškėjai skirtas papeikimas bei teiktas nurodymas nutraukti stebėjimą jai nepriklausančioje teritorijoje ir apie tai informuoti Inspekciją iki 2022 m. liepos 4 d. (toliau – Sprendimas), teisėtumo ir pagrįstumo bei Inspekcijos įpareigojimo atlikti veiksmus.

Pareiškėja J. A. asmens duomenų tvarkymo teisėtumą grindė BDAR 6 straipsnio 1 dalies f punktu, pagal kurį teisėtai tvarkyti asmens duomenis galima, kai tai daryti būtina siekiant teisėtų duomenų valdytojo arba trečiosios šalies interesų, išskyrus atvejus, kai tokie duomenų subjekto interesai arba pagrindinės teisės ir laisvės, dėl kurių būtina užtikrinti asmens duomenų apsaugą, yra už juos viršesni, ypač kai duomenų subjektas yra vaikas.

ESTT, aiškindamas BDAR 6 straipsnio 1 dalies f punktą, yra konstatavęs, kad šios normos taikymui nustatytos trys kumuliacinės asmens duomenų tvarkymo teisėtumo sąlygos: pirma, tvarkyti asmens duomenis reikia dėl teisėtų interesų, kurių siekia duomenų valdytojas arba trečiasis asmuo; antra, asmens duomenis tvarkyti būtina siekiant įgyvendinti nustatytą teisėtą interesą; ir, trečia, asmens, kurio duomenys turi būti apsaugoti, interesai ar laisvės bei pagrindinės teisės neturi būti viršesni (ESTT 2023 m. liepos 4 d. sprendimas byloje *Meta platforms ir kt., C-252/21*; 2021 m. birželio 17 d. sprendimas byloje *Mircom International Content Management & Consulting (M.I.C.M.) Limited prieš Telenet BVBA, C-597/19*). Reikalavimas dėl kumuliacinių sąlygų taikymo reiškia, kad nenustačius nors vienos iš kumuliacinės asmens duomenų tvarkymo teisėtumo sąlygos, asmens duomenų tvarkymas būtų neteisėtas.

Taigi šiuo atveju pareiškėja privalėjo įrodyti, kad trečiojo suinteresuoto asmens (G. S.) asmens duomenys paminėtu BDAR pagrindu galėjo būti tvarkomi ir kad dėl to nebuvo pažeisti BDAR 5 straipsnio 1 dalyje įtvirtinti su asmens duomenų tvarkymu susiję principai, t. y. teisėtumo, sąžiningumo ir skaidrumo principas, tikslo apribojimo principas, duomenų kiekio mažinimo principas, tikslumo principas, saugojimo trukmės apribojimo principas, vientisumo ir konfidencialumo principas. Tai suponavo pareiškėjos pareigą pateikti visas tris kumuliacines sąlygas pagrindžiančius įrodymus. Pareiškėja nepateikė duomenų, jog ji buvo įpareigota užtikrinti sodininkų bendrijos teritorijos ir jos gyventojų saugumą, ginti šių asmenų interesus. Taip pat pareiškėja nepateikė įrodymų, patvirtinančių, kad stebimose teritorijose buvo turto sugadinimų, sveikatos sužalojimų ar kitų rimtų įvykių. Byloje nebuvo jokių objektyvių įrodymų (įsiteisėjusių teismo sprendimų, valstybinių institucijų priimtų nutarimų ar pan.), patvirtinančių, kad dėl G. S. veiksmų pareiškėjos turtui, sveikatai ar gyvybei buvo kilęs rimtas pavojus.

Įvertinusi nurodytas aplinkybes, teisėjų kolegija sutiko su pirmosios instancijos teismo bei atsakovo argumentais, jog šiuo atveju BDAR 6 straipsnio 1 dalies f punktas nepagrindė pareiškėjos vykdyto asmens duomenų tvarkymo teisėtumo, nes ji neįrodė, jog G. S. asmens duomenų tvarkymas buvo būtinas užtikrinti jos teisėtus interesus, ir kurie yra viršesni nei duomenų subjekto interesai arba pagrindinės teisės ir laisvės, dėl kurių būtina užtikrinti asmens duomenų apsaugą, taip pat neatliko teisėtų interesų pusiausvyros testo. Pareiškėja nepateikė jokių įrodymų, patvirtinančių, kad duomenų valdytojo teisėtas interesas šiuo atveju būtų viršesnis už duomenų subjekto interesus arba pagrindines teises ir laisves.

Pirmosios instancijos teismo sprendimas paliktas nepakeistas, o pareiškėjos apeliacinis skundas atmestas.

2024 m. spalio 2 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-260-822/2024

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-02894-2022-2

[Prieiga internete](#)

29. Nacionalinių, Europos Sąjungos ir užsienio institucijų finansinė parama

29.9. Kiti su nacionalinių, Europos Sąjungos ir užsienio institucijų finansine parama susiję klausimai

Dėl vietinių užimtumo iniciatyvų projektams įgyvendinti nustatytų terminų skaičiavimo išimčių

Byloje nagrinėtas ginčas, kilęs dėl Užimtumo tarnybos prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Tarnyba) sprendimo, kuriuo netenkintas pareiškėjo prašymas pratęsti vietinių užimtumo iniciatyvų projekto įgyvendinimo sutarties (toliau – Sutartis) vykdymo terminą ir prašyta grąžinti avansu pareiškėjai pervestos subsidijos dalį, pagrįstumo ir teisėtumo.

Ginčas išankstine ne teismo tvarka išnagrinėtas Lietuvos administracinių ginčų komisijoje, kuri tenkino pareiškėjo skundą, panaikino ginčytą Tarnybos sprendimą ir įpareigojo pareiškėjo prašymą dėl Sutarties vykdymo termino pratęsimo išnagrinėti iš naujo. Pirmosios instancijos teismas pritarė Lietuvos administracinių

ginčų komisijos sprendimui, konstatavęs, jog Užimtumo įstatymo 44 straipsnio 7 dalies 4 punktas nustato projekto įgyvendinimo trukmės termino skaičiavimo išimtį vietinių užimtumo iniciatyvų (toliau – VUI) projektų įgyvendinimo atveju.

Įvertinusi Užimtumo įstatyme bei Aktyvios darbo rinkos politikos priemonių taikymo darbdaviams tvarkos apraše, patvirtintame Tarnybos direktoriaus 2017 m. liepos 5 d. įsakymu Nr. V-388 (toliau – Tvarkos aprašas), įtvirtintą teisinį reguliavimą, jo raidą, LVAT išplėstinė teisėjų kolegija pažymėjo, jog parama darbo vietoms steigti yra teikiama trims skirtingoms priemonėms vykdyti – subsidijuoti darbo vietų steigimą (pritaikymą), VUI projektams įgyvendinti bei savarankiškam užimtumui remti. Visos šios priemonės yra atskirai sureglamentuotos Užimtumo įstatymo 45–47 straipsniuose. Bendra paramos darbo vietoms steigti tvarka yra įtvirtinta Užimtumo įstatymo 44 straipsnyje, iš kurio nuostatų matyti, jog konkrečioms paramos darbo vietoms steigti priemonėms, atsižvelgiant į joms keliamus skirtingus tikslus bei pobūdį, Užimtumo įstatyme yra nustatytos tam tikros su šiu atskirų priemonių įgyvendinimu susijusios specialiosios taisyklės išimties. Viena tokių išimčių įtvirtinta ginčo laikotarpiu galiojusios redakcijos Užimtumo įstatymo 44 straipsnio 7 dalies 4 punkte, nustatant, kad subsidijos gavėjas privalo darbo vietą įsteigti (pritaikyti) ir visiškai atsiskaityti su Tarnyba už suteiktą subsidiją ne vėliau kaip per 10 mėnesių nuo vienos iš paramos darbo vietoms steigti priemonių įgyvendinimo sutarties pasirašymo dienos, išskyrus VUI projektų įgyvendinimo atvejį. Taigi įstatymų leidėjas Užimtumo įstatymo 44 straipsnio 7 dalies 4 punkte (2020 m. gegužės 7 d. įstatymo Nr. XIII-2882 redakcija) aiškiai ir nedviprasmiškai išreiškė valią dėl galimybės VUI projektus įgyvendinti ir per ilgesnį nei 10 mėnesių terminą, subsidijos gavėjui ir Tarnybai dėl to atskirai susitariant VUI įgyvendinimo sutarties pakeitimu, tokiu būdu išvengiant Užimtumo įstatymo 44 straipsnio 6 dalies 2 punkte nurodytų pasekmių – subsidijos gavėjui pervestos subsidijos grąžinimo. Aptariama VUI projektams taikoma išimtis Užimtumo įstatyme buvo įtvirtinta nuo pat šio įstatymo priėmimo, o 2016 m. birželio 21 d. Užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 *travaux préparatoires* (parengiamieji darbai) nėra duomenų, pagrindžiančių, kad Užimtumo įstatymo 44 straipsnio 7 dalies 4 punkte įtvirtintą teisinį reguliavimą reikėtų aiškinti kaip nors kitaip.

Šiuo aspektu byloje atkreiptas dėmesys, kad teisės aktų hierarchijos principas suponuoja, jog būtent įstatymus įgyvendinantieji teisės aktai turi būti priimami, aiškinami ir taikomi, atsižvelgiant į įstatymo lygmens teisės akte įtvirtintą reglamentavimą, o ne atvirkščiai. Todėl Užimtumo įstatyme įtvirtinto reglamentavimo negali pakeisti įstatymą įgyvendinančiojo teisės akto – Tvarkos aprašo – nuostatos ir (ar) tai, kaip šias nuostatas aiškina pati Tarnyba. Nurodyta Užimtumo įstatymo 44 straipsnio 7 dalies 4 punkto redakcija galiojo Sutarties pasirašymo bei skundžiamo Tarnybos sprendimo priėmimo metu, todėl buvo taikytina ginčo atveju. Įstatymų leidėjo valia atsisakyti aptariamoms VUI projektų įgyvendinimo termino skaičiavimo išimties buvo išreikšta tik nuo 2022 m. liepos 1 d., tai atskirai pažymint įstatymo pakeitimo aiškinamajame rašte. Dėl nurodytų priežasčių Tarnybos argumentai, esą VUI projektų įgyvendinimo atveju Užimtumo įstatyme ginčiui aktualiu laikotarpiu buvo nustatytas maksimalus 10 mėnesių terminas, kuris negalėjo būti pratęstas, atmesti kaip nepagrįsti.

LVAT išplėstinė teisėjų kolegija taip pat pabrėžė, jog aptartas Užimtumo įstatymo 44 straipsnio 7 dalies 4 punkte nustatytas reglamentavimas niekaip nesuponuoja, jog šioje teisės normoje įtvirtinta išimtis dėl VUI projektų įgyvendinimo termino reiškia, kad sudarius susitarimą dėl VUI projekto įgyvendinimo sutarties pakeitimo 10 mėnesių terminas pradedamas skaičiuoti iš naujo. Užimtumo įstatymo 44 straipsnio 7 dalies 4 punkte yra įtvirtinta galimybė VUI projektus įgyvendinti ir ilgesniu nei 10 mėnesių terminu, tačiau konkrečių šio termino pratęsimo atvejų bei laikotarpių Užimtumo įstatymas atskirai nedetalizuoja. VUI projekto įgyvendinimo termino pratęsimo laikotarpis kiekvienu konkrečiu atveju turėtų būti vertinamas individualiai, atsižvelgiant į teisingumo, proporcingumo ir protingumo kriterijus, įgyvendinamos priemonės tikslus bei pačių aplinkybių, dėl kurių yra pratęsiamas VUI projekto įgyvendinimo terminas, pobūdį ir įtaką projektui.

Byloje nustačius, kad ginčas tarp pareiškėjo ir Tarnybos kilo būtent dėl to, ar VUI projektų įgyvendinimo terminas gali būti pratęstas ilgesniam nei 10 mėnesių terminui, taip pat konstatavus, kad Užimtumo įstatymo 44 straipsnio 7 dalies 4 punkte tokia galimybė yra įtvirtinta, padaryta išvada, jog Tarnyba ginčytu sprendimu nepagrįstai atsisakė svarstyti pareiškėjo prašymą dėl VUI projekto įgyvendinimo termino pratęsimo bei jame nurodytas priežastis, taip pat nepagrįstai šiuo pagrindu pareiškėjo prašė grąžinti avansu jam išmokėtos subsidijos dalį. Todėl šis Tarnybos sprendimas pagrįstai buvo panaikintas, o atsakovas įpareigotas pareiškėjo prašymą išnagrinėti iš naujo.

LVAT išplėstinė teisėjų kolegija atmetė atsakovo Tarnybos apeliacinį skundą.

Išplėstinės teisėjų kolegijos 2024 m. spalio 23 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-114-525/2024
Teisminio proceso Nr. 3-61-3-01095-2022-4

[Prieiga internete](#)**35. Lošimų ir loterijų priežiūra bei kontrolė***Dėl tinkamo poveikio priemonės inkriminavimo*

Apžvelgiamoje byloje ginčas kilo dėl Lošimų priežiūros tarnybos prie Finansų ministerijos įsakymo dėl atlikto pareiškėjo UAB „TopSport“ (toliau – Bendrovė) neplaninio specialiojo patikrinimo teisėtumo ir pagrįstumo.

Byloje Bendrovė buvo pripažinta kalta pažeidusi Azartinių lošimų įstatymo (toliau – ALĮ) 20⁵ straipsnio 3 dalį ir 20¹ straipsnio 1 dalį, nes leido trečiajam suinteresuotam asmeniui dalyvauti Bendrovės interneto svetainėje organizuojamuose nuotoliniuose lošimuose pastarajam fiziškai nebūnant Lietuvos Respublikos teritorijoje. Būtent dėl to Bendrovei paskirta bauda.

ALĮ 20⁵ straipsnio 3 dalyje įtvirtintas imperatyvas – lošimų organizatorius, nustatęs, kad jis priima statomą sumą iš asmens, kuriam draudžiama lošti, nedelsdamas privalo nutraukti lošimą, nepriimti statomos sumos bei lošėjui grąžinti nepriimtą statomą sumą. Įstatymų leidėjas šioje normoje pasisako dėl konkretaus asmens, kuriam paneigiama galimybė lošti. Taigi, siekiant inkriminuoti šią nuostatą lošimų organizatoriui kaip teisei priešingą veiką, turi būti nustatyta, jog lošimų organizatorius, turėdamas informacijos, kad lošime dalyvauja asmuo, kuriam yra draudžiama lošti, šios aplinkybės nepaiso ir suteikia tokią galimybę lošėjui.

ALĮ 10 straipsnio 10 dalyje buvo nustatyta, kad draudžiama į lošimo automatų ir bingo salonų, lažybų ir totalizatorių punktus įleisti jaunesnius kaip 18 metų asmenis, taip pat asmenis, nepateikusius asmens tapatybę patvirtinančio dokumento, ir leisti jaunesniams kaip 18 metų asmenims dalyvauti nuotoliniuose lošimuose. Lošimus, organizuojamus lošimo namuose (kazino), įskaitant šiuos lošimus, organizuojamus ir nuotoliniu būdu, gali lošti asmenys, kuriems yra sukakę 21 metai. Draudžiama jaunesnius kaip 21 metų asmenis įleisti į lošimo namus (kazino). Draudžiama įleisti į lošimo namus (kazino) asmenis, turinčius ginklų, išskyrus asmenis, saugančius lošimo namus (kazino), ir pareigūnus, įstatymų nustatyta tvarka vykdančius tarnybines funkcijas. Šioje dalyje nustatytų reikalavimų laikymąsi privalo užtikrinti lošimų organizatorius. Teisėjų kolegija padarė išvadą, kad įstatymų leidėjas, pacituotoje nuostatoje ir pateikė asmenų sąrašą, kuriems draudžiama lošti.

Administracinėje byloje esantys faktiniai duomenys, nurodytas įstatyminis teisinis reguliavimas neleido prieiti prie išvados, kad trečiasis suinteresuotas asmuo pateko į asmenų sąrašą, kuriems draudžiama lošti, todėl ALĮ 20⁵ straipsnio 3 dalis niekaip negalėjo būti inkriminuota Bendrovei.

ALĮ 20¹ straipsnio 1 dalis suteikia teisę nuotolinių lošimų organizavimui tuo atveju, kai yra 1) gauta Lošimų priežiūros tarnybos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – Priežiūros tarnyba) išduodama licencija ir leidimas organizuoti nuotolinius lošimus ir 2) kai Priežiūros tarnyba patvirtina lošimų organizatoriaus parengtą nuotolinių lošimų organizavimo reglamentą. Kitokiu atveju nuotolinio lošimo organizavimas būtų neteisėtas, t. y. tam, kad būtų galima organizuoti nuotolinius lošimus, yra būtini įstatymų leidėjo nurodytos institucijos (Licencijas organizuoti lošimus išduoda, patikslina, sustabdo licencijos galiojimą, panaikina licencijos galiojimo sustabdymą ir panaikina licencijos galiojimą Priežiūros tarnyba; ALĮ 4 str.) išduoti dokumentai (licencija ir leidimas) bei lošimų organizatoriaus parengtas nuotolinių lošimų organizavimo reglamento patvirtinimas, atliktas tos pačios institucijos, kuri išdavė licenciją ir leidimą organizuoti nuotolinius lošimus.

Pateiktas ALĮ 20¹ straipsnio 1 dalies aiškinimas leidžia teigti, kad ir ši teisės norma negalėjo būti inkriminuota Bendrovei. Minėtoje teisės normoje nieko nepasisakoma apie draudimą asmeniui, turinčiam teisę lošti (priešingai nenustatyta), dalyvauti lošime nuotoliniu būdu organizuojamuose lošimuose Lietuvos Respublikoje, lošėjui fiziškai nesant Lietuvos Respublikoje.

Teismo vertinimu, galimybė asmeniui taikyti konkrečią poveikio priemonę už ALĮ pažeidimus yra sietina su tam tikrų sąlygų nustatymu – turi būti nustatyta konkreti neteisėta asmens veikla ir tos neteisėtos veikos padarymas apibrėžtas konkrečiame teisės akte (jo dalyje(se)). Jei nagrinėtu atveju ir įvardyta konkreti galbūt neteisėta veikla (užsieniečio dalyvavimas nuotoliniuose lošimuose, kurių vieta yra / buvo Lietuvos Respublika, užsieniečiui fiziškai nesant Lietuvos Respublikoje), bet ji dėl pirmiau išdėstytų priežasčių nepatenka į teisinį reguliavimą, nurodytą atsakovo įsakyme bei aptartą šiame procesiniame sprendime, visas administracinis aktas turi būti panaikintas, kadangi jis yra neteisėtas.

Pareiškėjo apeliacinis skundas tenkintas ir priimtas naujas sprendimas, kuriuo pareiškėjo skundas tenkintas ir atsakovo įsakymas panaikintas.

2024 m. spalio 23 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. eA-673-556/2024

Teismo proceso Nr. 3-61-3-07479-2022-6

[Prieiga internete](#)

41. Kiti ginčai viešojo administravimo srityje

Dėl pareigos informuoti žemės savininką (valdytoją) apie sklypo įtraukimą į preliminarų nenaudojamų, apleistų žemės sklypų sąrašą kitais turimais kontaktais (prieinamais būdais), kai paštu siųstas pranešimas neįteiktas

Nagrinėtu atveju ginčas kilo dėl Palangos miesto savivaldybės administracijos (toliau – Administracija) direktoriaus 2023 m. rugpjūčio 28 d. įsakymo dalies, kuria pareiškėjo žemės sklypą nuspręsta įrašyti į Privačios nuosavybės teise valdomų nenaudojamų, apleistų žemės sklypų sąrašą, pagrįstumo ir teisėtumo. Pareiškėjas skundą teismui, be kita ko, grindė aplinkybe, kad negavo jokių pranešimų apie netvarkomą ar apleistą žemės sklypą bei jo įtraukimą į preliminarų Palangos miesto savivaldybėje esančių privačios nuosavybės teise valdomų nenaudojamų, apleistų žemės sklypų sąrašą (toliau – Preliminarus sąrašas).

Pirmosios instancijos teismas pareiškėjo skundą atmetė, konstatavęs, kad ginčo sklypas bylai reikšmingu laikotarpiu neatitiko teisės aktų reikalavimų, ir pareiškėjas buvo tinkamai informuotas apie žemės sklypo įtraukimą į Preliminarų sąrašą – byloje nustatyta, kad pareiškėjas apie žemės sklypo įtraukimą į Preliminarų sąrašą buvo informuotas jo deklaruotos gyvenamosios vietos adresu registruotu paštu 2023 m. liepos 11 d. išsiųstu raštu, kuris 2023 m. rugpjūčio 16 d. grąžintas siuntėjui dėl to, kad adresatas jo neatsiėmė pašte per siuntos saugojimo terminą, taip pat minėtą informaciją 2023 m. liepos 10 d. paskelbus Palangos miesto savivaldybės interneto svetainėje bei 2023 m. liepos 14 d. paskelbus vietinėje spaudoje.

LVAT teisėjų kolegija pritarė pirmosios instancijos teismo išvadai, kad pareiškėjas apie ginčo žemės sklypo įtraukimą į Preliminarų sąrašą buvo informuotas tinkamai: pagal Aprašo⁵ 4 punktą, kai Apraše nurodytais atvejais savininko ar valdytojo nėra galimybės informuoti registruotu paštu (nėra deklaruota gyvenamoji ar buveinės vieta, deklaruotas išvykimas į kitą valstybę nenurodant tikslaus adreso ir pan.), jam siųstina informacija paskelbiama Palangos miesto savivaldybės interneto svetainėje ir nuo tokios informacijos paskelbimo dienos laikoma, kad savininkui ar valdytojui tinkamai įteikta Apraše nurodyta informacija. Tačiau nagrinėtu atveju nebuvo priežasčių, dėl kurių pareiškėjas negalėjo būti informuotas registruotu paštu (jis buvo deklaravęs gyvenamąją vietą, kur ir gyvena), todėl laikytina, kad Administracijai registruotu paštu išsiuntus pareiškėjui duomenis apie ginčo žemės sklypo įtraukimą į Preliminarų sąrašą jis buvo informuotas tinkamai. Be to, tokia informacija buvo paskelbta Palangos miesto savivaldybės interneto svetainėje ir vietinėje spaudoje. Kita vertus, LVAT atkreipė dėmesį, kad atsakovas, turėdamas duomenis apie kitus būdus, kuriais asmuo, kuriam registruota pašto siunta nėra įteikta, gali būti informuotas apie žemės sklypo įtraukimą į Preliminarų sąrašą, vadovaudamasis gero administravimo principu, turėtų tai daryti, t. y. informuoti asmenį prieinamu būdu. Tačiau apžvelgiamoje byloje nebuvo nustatyta, kad atsakovas ginčui reikšmingu laikotarpiu turėjo duomenis apie pareiškėjo elektroninį paštą, pareiškėjas taip pat neteigė ir byloje nebuvo duomenų, kad atsakovo tarnautojai turėjo priežasčių nesiekti tinkamai informuoti pareiškėją.

Šiomis aplinkybėmis pareiškėjo apeliacinis skundas atmetas, pirmosios instancijos teismo sprendimas paliktas nepakeistas.

2024 m. spalio 9 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-1314-624/2024

Teismo proceso Nr. 3-63-3-02028-2023-4

[Prieiga internete](#)

Dėl reikalavimų, susijusių su tranzito paslaugų teikimu geležinkelių transportu, kuriuos turi atitikti geležinkelio įmonės (vežėjai), skiriant jiems viešosios geležinkelių infrastruktūros pajėgumus

Apžvelgiamoje byloje nagrinėtas ginčas, kuris kilo dėl atsisakymo skirti UAB „LGC Cargo“ viešosios geležinkelių infrastruktūros pajėgumus prekiniam, ūkiniam traukiniams 2019–2020 m. tarnybinio traukinių tvarkaraščio galiojimo laikotarpiu, įforminto Lietuvos transporto saugos administracijos (toliau – Administracija)

---

⁵ Palangos miesto savivaldybės tarybos 2019 m. gegužės 30 d. sprendimu Nr. T2-123 patvirtintas Nenaudojamų, apleistų kitos paskirties žemės sklypų nustatymo tvarkos aprašas.

2019 m. spalio 17 d. sprendimu, bei Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos (toliau – Tarnyba) direktoriaus įsakymo, kuriuo netenkintas pareiškėjo skundas dėl minėto Administracijos sprendimo 2 ir 4 dalių panaikinimo, teisėtumo ir pagrįstumo.

Pirmosios instancijos teismas atmetė pareiškėjo skundą, konstatavęs, jog viešosios geležinkelių infrastruktūros pajėgumai gali būti skiriami tik tuo atveju, jeigu geležinkelio įmonė (vežėjas) atitinka Geležinkelių transporto kodekso (toliau – Kodeksas) 28 straipsnio 1 dalyje⁶ nurodytus reikalavimus, įvertinant 2 dalyje⁷ numatytus reikalavimus, susijusius su tranzito paslaugų teikimu geležinkelių transportu. Šiame kontekste įvertinęs pareiškėjo teiktą paraišką skirti viešosios geležinkelių infrastruktūros pajėgumus prekiniam, ūkiniam traukiniams, teismas nustatė, jog pareiškėjo pateiktais maršrutais yra galimybė vykdyti tranzitą, todėl atsakovas turėjo teisę ir pareigą prašyti pareiškėjo, kad jis pagrįstų, jog jo planuojama vykdyti krovinių vežimo veikla nepažeis Kodekso 28 straipsnio 2 dalies nuostatų, o pareiškėjui nepateikus tai pagrindžiančių dokumentų, Administracija ginčytu sprendimu pagrįstai neskyrė prašomų viešosios geležinkelių infrastruktūros pajėgumų.

LVAT teisėjų kolegija, įvertinusi ginčui aktualų teisinį reguliavimą, atkreipė dėmesį, kad viešosios geležinkelių infrastruktūros pajėgumai gali būti skiriami tik tada, kai yra įgyvendinti visi Kodekso 28 straipsnio 1 dalyje nurodyti reikalavimai, įskaitant išimtį, susijusią su tranzito geležinkelių transportu paslaugų teikimu, numatytą Kodekso 28 straipsnio 2 dalyje. Pažymėta, jog Kodekso 28 straipsnio 1 dalis nukreipia į to paties straipsnio 2 dalį, kas reiškia, kad viešosios geležinkelių infrastruktūros pajėgumai gali būti skiriami tik tuo atveju, jeigu geležinkelio įmonė (vežėjas) atitinka šioje dalyje nurodytus reikalavimus, įvertinant ir 2 dalyje numatytus reikalavimus, susijusius su tranzito geležinkelių transportu paslaugų teikimu. Be to, įvertinusi Kodekso 28 straipsnio 1 ir 2 dalies bei 3 straipsnio 42 dalies (ginčui aktuali 2016 m. birželio 23 d. įstatymo Nr. XII-2488 redakcija)⁸ nuostatas, LVAT teisėjų kolegija pabrėžė, jog kroviniai per Lietuvos Respublikos teritoriją geležinkelio įmonės (vežėjo), kurios visos akcijos nuosavybės teise nepriklauso Lietuvos valstybei, gali būti vežami tik su sąlyga, kad kroviniai yra iškraunami ir pakraunami Lietuvos Respublikos ar kitos Europos Sąjungos valstybės narės teritorijoje.

Nurodytų nuostatų kontekste LVAT akcentavo, kad visi pareiškėjo prašomi pajėgumai buvo vertinami kaip visuma (bendrai), siekiant įsitikinti, jog pareiškėjas nevykdys tranzito, todėl, skiriant pajėgumus, buvo vertinamas visas bendras pagal pareiškėjo prašomus pajėgumus sudaromas traukinio važiavimo maršrutas, t. y. buvo vertinama, ar pareiškėjas, nuvažiavęs tuščiais vagonais ar tik su lokomotyvu be vagonų į atitinkamą paskirties vietą trečiojoje šalyje, po to nevažiuos per Lietuvos Respublikos teritoriją pakrautais vagonais, vykdydamas tranzitą. Teisėjų kolegijos vertinimu, Administracijai priimant sprendimą dėl pajėgumų skyrimo pagal pareiškėjo pateiktos paraiškos tam tikrose eilutėse prašomus pajėgumus, pagrįstai kilo abejonių dėl galimybės pareiškėjui vykdyti tranzitą, vežant krovinius per Lietuvos Respublikos teritoriją iš Baltarusijos Respublikos į Rusijos Federacijos Kaliningrado sritį ar per Latvijos Respublikos ir Lietuvos Respublikos teritoriją į Rusijos Federacijos Kaliningrado sritį ar Baltarusijos Respubliką, ir atvirkščiai, kadangi pareiškėjo prašomomis naudotis geležinkelio linijomis galima vykdyti krovinių vežimą nuo Lietuvos Respublikos valstybės sienos su Latvijos Respublika ir Baltarusijos Respublika iki Lietuvos Respublikos valstybės sienos su Rusijos Federacijos Kaliningrado sritimi arba nuo Lietuvos Respublikos valstybės sienos su Latvijos Respublika iki Lietuvos Respublikos valstybės sienos su Baltarusijos Respublika. Taigi, Administracija turėjo teisę ir pareigą prašyti pareiškėjo, kad jis pagrįstų, jog jo

⁶ Lietuvos Respublikoje ar kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje įregistruota geležinkelio įmonė (vežėjas), kuriai skirti viešosios geležinkelių infrastruktūros pajėgumai, arba pareiškėjo interesais veikianti geležinkelio įmonė (vežėjas), turinti galiojančius geležinkelio įmonės (vežėjo) licenciją ir bendrąjį saugos sertifikatą ir sudariusi su viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytoju naudojimosi viešąja geležinkelių infrastruktūra sutartį arba šią sutartį ir sutartį dėl viešosios geležinkelių infrastruktūros pajėgumų skyrimo, turi teisę naudotis viešąja geležinkelių infrastruktūra, išskyrus šio straipsnio 2 ir 5 dalyse nustatytas išimtis.

⁷ Išimtinė teisė gauti minimalųjį prieigos paketą ir teisė naudotis viešąja geležinkelių infrastruktūra teikiant tranzito geležinkelių transportu paslaugas suteikiama geležinkelio įmonėms (vežėjams), kurių visos akcijos nuosavybės teise tiesiogiai ar netiesiogiai priklauso Lietuvos valstybei. Geležinkelio įmonės (vežėjai) ir pareiškėjo interesais veikiančios geležinkelio įmonės (vežėjai), teikdamos keleivių, bagažo ir (ar) krovinių vežimo vietiniais ir (ar) tarptautiniais maršrutais paslaugas Lietuvos Respublikos teritorijoje, privalo užtikrinti, kad viešoji geležinkelių infrastruktūra nebūtų naudojama tranzito geležinkelių transportu paslaugoms teikti.

⁸ Tranzitas – krovinių, kurie neiškraunami ir nepakraunami Lietuvos Respublikos ar kitos Europos Sąjungos valstybės narės teritorijoje, ar keleivių, kurie neišlaipinami ir neišlaipinami Lietuvos Respublikos ar kitos Europos Sąjungos valstybės narės teritorijoje, vežimas per Lietuvos Respublikos teritoriją.

planuojama vykdyti krovinių vežimo veikla nepažeis Kodekso 28 straipsnio 2 dalies nuostatų, t. y., kad pareiškėjas nevykdys tranzito, tačiau šiuo atveju pareiškėjas tokių duomenų nepateikė. LVAT teisėjų kolegija atkreipė dėmesį, jog iš pareiškėjo teiktos paraiškos matyti, kad pajėgumų traukiniams su tuščiais vagonais buvo prašoma tik važiuojant į vieną pusę, tačiau toje pačioje paraiškoje pareiškėjas prašė pajėgumų tomis pačiomis geležinkelio atkarpomis į kitą pusę traukiniams su pakrautais vagonais. Atsižvelgus į tai, atsakovas taip pat pagrįstai atsisakė skirti pareiškėjo prašomus pajėgumus, kurie buvo skirti traukiniams su tuščiais vagonais.

Nors pareiškėjas skunde teigė, kad Administracija, nesudariusi teiktinų dokumentų sąrašo ir aiškiai nenurodydama, kokius dokumentus kartu su paraiška jis turi pateikti, neturi teisės jų reikalauti, LVAT pažymėjo, kad kiekvienam konkrečiam paraiškoms dėl pajėgumų skyrimo nagrinėjimo atveju, siekiant įrodyti atitinkamas aplinkybes, vežėjai gali teikti skirtingus jų turimus dokumentus. Be to, baigtinio dokumentų sąrašo nustatymas būtų nepalankus geležinkelio įmonėms, kadangi tokiu būdu būtų apribotos jų įrodinėjimo galimybės, t. y. jos negalėtų teikti turimų dokumentų, jei jie nebūtų įtraukti į nustatytą dokumentų sąrašą. Šiuo atveju Administracija pareiškėjui adresuotuose raštuose nurodė, kokie dokumentai galėtų būti pateikti siekiant įrodyti, kad nebus pažeista išimtinė teisė vykdyti tranzitinius vežimus, bei paprašė pareiškėjo pateikti informaciją ir dokumentus, pagrindžiančius, kad paraiška prašomi pajėgumai nebus naudojami tranzitiniams vežimams vykdyti, tačiau pareiškėjas jokių dokumentų nepateikė.

Taigi, pareiškėjo apeliacinis skundas atmestas, pirmosios instancijos teismo sprendimas paliktas nepakeistas.

2024 m. spalio 16 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-199-822/2024

Teismo proceso Nr. 3-61-3-00927-2020-5

[Prieiga internete](#)

II. Administracinių bylų teisena

43. Teisė kreiptis į teismą ir jos realizavimas

43.5. Atsisakymas priimti skundą

43.5.1. Kai skundas nenagrinėtinas ABTJ nustatyta tvarka

43.5.1.1. Aktai ar veiksmai, dėl kurių negalima pateikti skundo administraciniam teismui

Dėl galimybės skųsti teismui viešojo administravimo subjekto atsisakymą suteikti tarnybinę pagalbą

Pirmosios instancijos teismas atsisakė priimti pareiškėjo Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos (toliau – Taryba) skundą, kuriame buvo prašoma panaikinti Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos (toliau – Inspekcija) raštą „Dėl Jūsų skundo“ (toliau – Raštas) ir įpareigoti Inspekciją pakartotinai išnagrinėti Tarybos prašymą.

Pirmosios instancijos teismas pareiškėjo skundą atsisakė priimti kaip nenagrinėtiną administracinio proceso tvarka konstatavęs, kad skundžiamas Raštas yra tarpinis dokumentas, nesukeliantis pareiškėjui jokių teisinių pasekmių.

Nustatyta, kad pareiškėjas, vadovaudamasis VAĮ 12 straipsnio 4 dalimi, su prašymu „Dėl tarnybinės pagalbos“ kreipėsi į Inspekciją, prašydamas pateikti informaciją – ar statytojui, prieš įrengiant talpyklas, teisės aktų nustatyta tvarka išduotas statybą leidžiantis dokumentas, parengtas ir suderintas projektas ir kokią statybos rūšį bei statinio kategoriją talpyklos atitinka bei / ar šiuo atveju talpyklų statyba buvo vykdoma teisėtai.

LVAT teisėjų kolegija nesutiko su pirmosios instancijos teismo vertinimu, kad Inspekcijos Raštas, kuriuo atsakyta Tarybai į jos paklausimą, yra tarpinis procedūrinis dokumentas, todėl nesukelia pareiškėjui teisinių pasekmių. Teisėjų kolegijos vertinimu, byloje neginčijama aplinkybė, jog Taryba kreipėsi į Inspekciją dėl tarnybinės pagalbos VAĮ 12 straipsnio 4 dalyje nurodytu pagrindu: teisė kreiptis dėl tarnybinės pagalbos pagal nurodytą teisės akto nuostatą į kitą viešojo administravimo subjektą suteikta, kai prašančiajam subjektui reikia priimti atitinkamą sprendimą dėl jo kompetencijos ribose nagrinėjamo klausimo. Nagrinėtu atveju, kaip nurodė Taryba, jai nagrinėjant prašymą dėl energetikos įrenginių techninės būklės patikrinimo pažymos išdavimo talpykloms, kurių statytojas ir savininkas yra UAB „Šiaulių plentas“, ji turėtų vadovautis administraciniu sprendimu, išdėstytu ginčytame Rašte.

Šiame kontekste teisėjų kolegija atkreipė dėmesį, jog tuo atveju, kai asmuo kreipiasi į viešojo administravimo subjektą su prašymu suteikti informaciją (VAĮ 2 str. 10 d.), šis asmuo yra laikytinas pradėtos ir

užbaigtos administracinės procedūros dalyviu VAI prasme, o viešojo administravimo subjektas yra saistomas pareigos suteikti suinteresuotam asmeniui jo prašomą administracinę paslaugą (informaciją) arba motyvuotai atsisakyti ją suteikti. Todėl šiuo atveju nebuvo jokio pagrindo Inspekcijos atsakymą į Tarybos prašymą laikyti tarpiniu procedūriniu dokumentu, kadangi administracinė procedūra buvo užbaigta Inspekcijai pateikus atsakymą į pareiškėjo prašymą.

Pirmosios instancijos teismo nutartis panaikinta, o skundo priėmimo klausimas perduotas pirmosios instancijos teismui nagrinėti iš naujo.

2024 m. spalio 2 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eAS-406-492/2024

Teismo proceso Nr. 3-61-3-01980-2024-9

[Prieiga internete](#)

Dėl reikalavimo įpareigoti vidaus reikalų ir krašto apsaugos ministrus pateikti išvadą dėl leidimo tarnauti Vokietijos Federacinės Respublikos kariuomenėje priimtinumui

Pareiškėjas su skundu kreipėsi į teismą, prašydamas įpareigoti vidaus reikalų ir krašto apsaugos ministrus vykdyti Vyriausybės 2007 m. rugsėjo 26 d. nutarimą Nr. 1049 „Dėl Lietuvos Respublikos piliečių prašymų leisti tarnauti kitos valstybės karo tarnyboje ar dirbti ne Europos Sąjungos valstybės narės valstybės tarnyboje nagrinėjimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Nutarimas) ir pateikti išvadą dėl leidimo pareiškėjui tarnauti Vokietijos Federacinės Respublikos kariuomenėje Bundesvere (vok. *Bundeswehr*). Pareiškėjas taip pat prašė priteisti iš Vidaus reikalų ministerijos (toliau – VRM) ir Krašto apsaugos ministerijos (toliau – KAM) turtinės ir neturtinės žalos atlyginimą.

Pirmosios instancijos teismas priėmė skundo dalį dėl žalos atlyginimo priteisimo, tačiau atsisakė priimti reikalavimą dėl įpareigojimo atlikti veiksmus. Pirmosios instancijos teismo vertinimu, nagrinėtu atveju pareiškėjas iš esmės nesutiko su tuo, jog jo prašymo svarstymas Vyriausybėje buvo atidėtas (vilkinamas galutinio sprendimo priėmimas), todėl teismas nusprendė, kad pareiškėjas inicijavo ginčą dėl Vyriausybės veiklos, o pagal teisinį reguliavimą ir teismų praktiką tai nepriskiriama administracinio teismo kompetencijai.

Byloje nustatyta, jog pareiškėjas, Lietuvos Respublikos pilietis, pateikė VRM viceministrei prašymą leisti jam mokytis ir tarnauti Vokietijos Federacinės Respublikos kariuomenės universitete Miunchene ar Berlyne ir duoti karinę priesaiką Vokietijos Federacinei Respublikai. Praėjus beveik 2 mėnesiams nuo šio prašymo pateikimo pareiškėjas kreipėsi į VRM viceministrę, prašydamas paaiškinti priežastis, dėl kurių vilkinamas atsakymo į jo prašymą pateikimas. VRM informavo pareiškėją, kad nepažeisdama Lietuvos Respublikos piliečių prašymų leisti tarnauti kitos valstybės tarnyboje nagrinėjimo tvarkos apraše, patvirtintame Nutarimu, nustatyto termino VRM pateikė reikalingus dokumentus Vyriausybei, kurios posėdyje bus svarstomas pareiškėjo klausimas. Byloje taip pat nustatyta, jog Vyriausybės pasitarime buvo svarstomas klausimas dėl leidimo tarnauti kitos valstybės tarnyboje ir nutarta šio klausimo svarstymą atidėti iki bus baigtos pareiškėjo šaukimo į privalomąją pradinę karo tarnybą ir (ar) tarnybos atidėjimo procedūros.

LVAT, įvertinęs bylos faktines ir teisineis aplinkybes, nepritarė pirmosios instancijos teismo išvadai, jog nagrinėtu atveju pareiškėjas nesutiko su jo prašymo svarstymo Vyriausybėje atidėjimu, t. y. vilkinimu priimti galutinį sprendimą. Byloje pažymėta, kad pareiškėjas reikalavimus kildina būtent iš VRM ir KAM neveikimo, atsakovais nurodo VRM ir KAM ministrus ir prašo šiuos asmenis vykdyti Nutarimą bei pateikti išvadą dėl leidimo pareiškėjui tarnauti Vokietijos Federacinės Respublikos kariuomenėje. LVAT nurodė, jog pareiškėjas skunde nepareiškė jokių reikalavimų Vyriausybei, byloje nėra jokių Vyriausybės raštų ar atsakymų pareiškėjui, kuriuos jis galėtų ginčyti teisės aktų nustatyta tvarka. Atsižvelgiant į tai, padaryta išvada, jog pirmosios instancijos teismas skundo priėmimo stadijoje nepagrįstai vertino, kad pareiškėjas nesutinka su Vyriausybės vilkinimu priimti galutinį sprendimą dėl jo prašymo, todėl nepagrįstai atsisakė priimti šį skundo reikalavimą.

Pareiškėjo atskirasis skundas tenkintas, pirmosios instancijos teismo nutarties dalis panaikinta ir pareiškėjo skundo dalies dėl įpareigojimo atlikti veiksmus priėmimo klausimas perduotas pirmosios instancijos teismui nagrinėti iš naujo.

2024 m. spalio 9 d. nutartis administracinėje byloje Nr. AS-654-492/2024

Teismo proceso Nr. 3-61-3-03249-2024-9

[Prieiga internete](#)

43.5.8. Kai skundą suinteresuoto asmens vardu paduoda neįgaliotas vesti byla asmuo

Dėl teismo pareigos nustatyti terminą trūkumams šalinti, kai skundą, pateiktą elektroninių ryšių priemonėmis, pasirašo tik vieno iš pareiškėjų atstovas

Pirmosios instancijos teismas atsisakė priimti pareiškėjų A. A. ir UAB „Tvija“ skundą, kuriame buvo prašoma panaikinti Migracijos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos sprendimą, kuriuo A. A. atsisakyta leisti pakeisti darbdavį (toliau – Sprendimas), bei įpareigoti atsakovą iš naujo išnagrinėti pareiškėjo A. A. prašymą leisti pakeisti darbdavį.

Pirmosios instancijos teismas pareiškėjo A. A. skundą atsisakė priimti ABTĮ 33 straipsnio 2 dalies 8 punkto pagrindu, nes skundas pasirašytas ne originaliu šio asmens parašu, įkeltas į Lietuvos teismų informacinės sistemos LITEKO Viešųjų elektroninių paslaugų (toliau – LITEKO VEP) posistemį kitam pareiškėjui – UAB „Tvija“, atstovaujančios advokatės ir nėra pateiktas šios advokatės įgaliojimus atstovauti pareiškėjo A. A. patvirtinantis dokumentas. Teismas vertino, kad kitas pareiškėjas – UAB „Tvija“, kurioje ketino dirbti pareiškėjas A. A., todėl kreipėsi į atsakovą su prašymu leisti pakeisti darbdavį, byloje gali būti tik trečiuoju suinteresuotu asmeniu, kadangi UAB „Tvija“ teisėms ar pareigoms bylos išsprendimas gali turėti įtakos (ABTĮ 46 str. 2 d.), nes skundžiamas Sprendimas priimtas tik dėl pareiškėjo A. A.

LVAT teisėjų kolegija pažymėjo, kad nagrinėtu atveju skundą per LITEKO VEP posistemį pateikė ir elektroniniu parašu pasirašė tik pareiškėjo UAB „Tvija“ atstovė advokatė. Byloje nebuvo duomenų, kad pareiškėjo UAB „Tvija“ atstovė turi teisę atstovauti pareiškėjo A. A. Pareiškėjų pateiktas skundas buvo su, tikėtina, skenuotu pareiškėjo A. A. parašu ir pasirašytas tik advokatės, atstovaujančios UAB „Tvija“, elektroniniu parašu. Toks pasirašymas nėra tinkamas pagal ABTĮ, kuris aiškiai nustato, kad raštu paduodant teismui skundą pareiškėjai turi pasirašyti autentiškais parašais arba teikiant skundą elektroninėmis ryšio priemonėmis – elektroniniu parašu. Kadangi kiekvienas teismui teikiamas procesinis dokumentas turi būti pasirašytas jį paduodančių asmenų – abiejų pareiškėjų, o šiuo atveju prašymą elektroniniu parašu pasirašė tik pareiškėjo UAB „Tvija“ atstovė, laikyta, kad skundas neatitiko ABTĮ 24 straipsnio 3 ir 4 dalies reikalavimų ir turėjo būti nustatytas terminas skundo trūkumams pašalinti. Tačiau pirmosios instancijos teismas to nepadarė ir nepagrįstai atsisakė priimti skundą ABTĮ 33 straipsnio 2 dalies 8 punkto pagrindu.

LVAT taip pat akcentavo, jog pareiškėjas UAB „Tvija“, prašydamas panaikinti Sprendimą, skunde savo materialinį teisinį suinteresuotumą grindė tuo, kad Sprendimas iš esmės motyvuojamas tik su pareiškėju UAB „Tvija“ susijusiomis aplinkybėmis, Sprendimas sukelia pareiškėjui UAB „Tvija“ tiesiogines pasekmes – bendrovė netenka teisės įdarbinti pareiškėją, o MD analogiškais motyvais kaip ir Sprendime atmeta kitų užsieniečių, kurių įdarbinimui tarpininkauja UAB „Tvija“, prašymus išduoti / pakeisti leidimą laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje ar leisti pakeisti darbdavį, todėl skundą panaikinti Sprendimą ir įpareigoti atsakovą atlikti veiksmus abu pareiškėjai teikė kartu.

Teisėjų kolegija vertino, jog nustatytos aplinkybės šioje proceso stadijoje neleidžia daryti vienareikšmės išvados, kad pareiškėjas UAB „Tvija“ neturi materialinio teisinio suinteresuotumo kreiptis į teismą su skundu dėl Sprendimo panaikinimo ir įpareigojimo MD atlikti veiksmus. Šiuo atveju faktas, ar pareiškėjo UAB „Tvija“ teisės iš tikrųjų yra pažeistos, gali būti nustatytas tik išnagrinėjus bylą iš esmės ir įvertinus pareiškėjo nurodytas aplinkybes, kuriomis yra grindžiamas pareiškėjo skunde nurodytas jo teisių pažeidimas.

Pirmosios instancijos teismo nutartis panaikinta, o pareiškėjų skundo priėmimo klausimas perduotas pirmosios instancijos teismui nagrinėti iš naujo.

2024 m. spalio 23 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eAS-674-1188/2024

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-04556-2024-1

[Prieiga internete](#)

44. Proceso dalyviai ir jų prašymai

44.1. Ginčo šalys

44.1.2. Netinkamos ginčo šalies pakeitimas tinkama

Dėl pareiškėjo atsisakymo pakeisti netinkamą atsakovą į teismo siūlomą atsakovą procesinių pasekmių

Apžvelgiamoje byloje nagrinėtas ginčas dėl Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – VSDFV) ir VSDFV Kauno skyriaus sprendimų, kuriais pareiškėjo nurodytas laikotarpis neįskaitytas į pensijų socialinio draudimo stažą, pagrįstumo ir teisėtumo bei reikalavimo įpareigoti VSDFV Kauno skyrių įskaityti minėtą laikotarpį į stažą.

Pirmosios instancijos teismas, konstatavęs, jog pareiškėjas nesutiko pakeisti atsakovo tinkamu, atmetė pareiškėjo skundą, detaliau nevertinęs kitų pareiškėjo skunde išdėstytų argumentų.

LVAT teisėjų kolegija konstatavo, kad pirmosios instancijos teismas, rengdamasis nagrinėti bylą iš esmės ir preziumuodamas, kad VSDFV ikiteismine tvarka išnagrinėjo pareiškėjo skundą dėl VSDFV Kauno skyriaus sprendimo, teisėtai ir pagrįstai, remdamasis ABTĮ 33 straipsnio 5 dalimi, pakeitė pareiškėjo skunde nurodytą VSDFV procesinę padėtį iš atsakovo į trečiąjį suinteresuotą asmenį, nes VSDFV šiuo atveju veikė kaip išankstinio ginčų nagrinėjimo ne teismo tvarka institucija pagal Socialinio draudimo pensijų įstatymo 44 straipsnį ir Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 41 straipsnį.

ABTĮ 33 straipsnio 5 dalis nustato, jog tais atvejais, kai teismas savo iniciatyva pakeičia pareiškėjo skunde nurodytą atsakovą tinkamu, galutinai dėl proceso šalies pakeitimo tinkama nusprendžiama teismo posėdžio parengiamojoje dalyje. Ši teisės norma reiškia, jog teismas, nagrinėdamas bylą iš esmės, privalo išsiaiškinti pareiškėjo poziciją dėl netinkamos šalies pakeitimo, vykdydamas ABTĮ 12 straipsnyje teismui nustatytas pareigas – turi išsiaiškinti proceso dalyviams jų procesines teises ir pareigas, įspėti dėl procesinių veiksmų atlikimo arba neatlikimo pasekmių ir padėti šiems asmenims įgyvendinti jų procesines teises.

Nagrinėtu atveju teisėjų kolegija, susipažinusi su administracinėje byloje priimtais procesiniais dokumentais bei išklausiusi pirmosios instancijos teismo posėdžio garso įrašą, pripažino, jog pirmosios instancijos teismas minėtas pareigas vykdė tinkamai: išsiaiškino pareiškėjui jo procesines teises ir pareigas, kelis kartus įspėjo apie jo nesutikimo keisti atsakovą pasekmes, atkreipė pareiškėjo dėmesį į tai, kad jo atsakovu nurodytas subjektas neturi pareigos atsakyti pagal pareiškėto materialinį teisinį reikalavimą, kitaip tariant, yra netinkamas atsakovas. Be to, teismas kartu su teismo posėdyje dalyvavusia VSDFV Kauno skyriaus atstove išsiaiškino pareiškėjui, kokia yra faktinė ir teisinė situacija dėl jo socialinio draudimo pensijų stažo skaičiavimo bei paskirtų senatvės pensijų, kokius ir kieno priimtus sprendimus jis turėtų skusti, norėdamas tinkamai pasinaudoti savo teise į teisminę gynybą. Šių pirmosios instancijos teismo atliktų veiksmų teisėjų kolegija neturėjo pagrindo laikyti psichologiniu spaudimu pareiškėjui. Nepaisant to, pareiškėjas atsisakė tikslinti skundą, keisti atsakovą ir prašė nagrinėti ginčą pagal jo paduotą pradinį skundą.

Kadangi pareiškėjas skunde atsakovu nurodė VSDFV ir jo nesutiko keisti, teisėjų kolegija pripažino, jog tai buvo pakankamas pagrindas atmesti pareiškėjo skundą, kaip paduotą netinkamam atsakovui.

Pareiškėjo apeliacinis skundas atmestas, o pirmosios instancijos teismo sprendimas paliktas nepakeistas.

2024 m. spalio 9 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-537-552/2024

Teismo proceso Nr. 3-62-3-02566-2022-9

[Prieiga internete](#)

60. Proceso atnaujinimas administracinėje byloje

60.3. Proceso atnaujinimo pagrindai

60.3.9. Bylą išnagrinėjo neteisėtos sudėties teismas

Dėl teismo sudėties teisėtumo vėliau pasirašant paskelbtą procesinį dokumentą

Administracinėje byloje buvo nagrinėjamas pareiškėjo prašymas atnaujinti procesą administracinėje byloje Nr. eA-198-822/2024 dėl žalos atlyginimo.

Kaip vieną bylos atnaujinimo pagrindą pareiškėjas nurodė ABTĮ 156 straipsnio 2 dalies 9 punktą, numatantį, jog procesas gali būti atnaujinamas, jeigu bylą išnagrinėjo neteisėtos sudėties teismas. Pareiškėjas teigė, kad vienas iš bylą nagrinėjusių teisėjų kolegijos narių nutartį (elektroniniu būdu) pasirašė po teismo darbo valandų, o tai neva patvirtina, kad bylą nagrinėjo du teisėjai.

Nagrinėdamas minėtą prašymą LVAT nustatė, jog administracinei bylai Nr. eA-198-822/2024 dėl žalos atlyginimo nagrinėti sudaryta trijų teisėjų kolegija. Iš Lietuvos teismų informacinės sistemos LITEKO duomenų nustatyta, kad šios sudėties teisėjų kolegija ir dalyvavo administracinę bylą nagrinėjant 2024 m. sausio 31 d. rašytiniame teismo posėdyje, visų teisėjų pasirašyta 2024 m. sausio 31 d. nutartis tą pačią dieną buvo paskelbta. LVAT pažymėjo, jog apeliacinis procesas vyksta pagal tas pačias taisykles kaip ir procesas pirmosios instancijos

teisme, išskyrus šiame įstatyme nustatytas išimtis (ABTĮ 137 str.), o pagal ABTĮ 84 straipsnio 3 dalį teismo sprendimas surašomas ir viešai paskelbiamas paprastai tą pačią dieną po bylos išnagrinėjimo. Šiuo atveju nutartis byloje Nr. eA-198-822/2024 pasirašyta 2024 m. sausio 31 d. ir tą pačią dieną buvo paskelbta, taigi ABTĮ 84 straipsnio nuostatos nebuvo pažeistos, todėl nėra pagrindo konstatuoti, kad bylą išnagrinėjo neteisėtos sudėties teismas.

Atsižvelgęs į tai, LVAT konstatavo, kad pareiškėjo prašymas dėl proceso atnaujinimo yra nepagrįstas įstatymo nustatytais proceso atnaujinimo pagrindais, todėl procesą administracinėje byloje minėtu pagrindu atsisakyta atnaujinti.

2024 m. spalio 9 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eP-31-415/2024

Teisminio proceso Nr. 3-65-3-00223-2022-0

[Prieiga internete](#)